

MŪSŲ

PASTOGĖ

Registered at the G.P.O., Sydney for transmission by post as a Newspaper.
50 (815) 1964 m. gruodžio 14 d. XVI METAI

VLIKO SEIMAS NEW YORKE

1964 m. lapkričio 28-29 d.d. Henry Hudson viešbuty New Yorke įvyko Vliko Seimo posėdžiai. Seimą pradėjo Kipras Bielinis, Vliko Laikinos Valdybos pirmininkas.

Jis, giliai apgailestaudamas, priminė, kad po paskutinės Vliko sesijos, įvykusios 1963 m. lapkritį, šiais metais mirė Vliko pirmininkas, dr. Antanas Trimakas. Jo šviesią atmintį Seimas pagerbė atsisveikimu.

Seimo sesijoje dalyvavo visų Vliko narių — organizacijų atstovai: Lietuvių Fronto Bičiulių dr. K. Čeginskas, A. Pocius, A. Sabalis; Lietuvių Krikščionių Darbininkų S-gos — dr. R. Šomkaitė, V. Vaitiekūnas, prof. A. Vasaitis; Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos — A. Kasulaitis, S. Lušys, dr. K. Sidlauskas; Lietuvių Tautinio Sąjūdžio — J. Maurukas, dr. B. Nemickas, J. Sirusas; Lietuvių Vienybės Sąjūdžio — J. Pažemėnas, A. Skirius, L. Šimkus; Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio — K. Oželis, Tamošaitis, L. Virbickas; Lietuvos Darbo Federacijos — P. Jočys, dr. V. Šimaitis, dr. A. Škėrys; Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos — V. Alksnis, K. Silijūnas, A. Santaras; Lietuvos Rezistencinės Santarvės — B. Bieliukas, dr. J. Vėtra, H. Žemelis; Lietuvos Socialdemokratų Partijos — K. Bielinis, J. Pakalka, J. Vilkaitis; Lietuvos Ūkininkų Partijos — V. Banelis, dr. D. Krivickas, V. Štadzikauskas; Lietuvos Ūkininkų S-gos — A. Vaitiekūnas, V. Vedeckas, prof. B. Vitkus; Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos — J. Audėnas, J. Daugėla, Pr. Zundė; Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio — A. Gudaitis, J. Stiklorienė, J. Stiklorius ir Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio — V. Veikutis. Viso 43 atstovai.

Iškilusios pranešimų veiklos klausimais, Seimas padarė atitinkamus nutarimus ir pasiūlymus Vliko tarybai ir valdybai. Sesija baigta Lietuvos Himnu.

Visos tautos turi neatimamą teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Amžiai liudija lietuvių tautos ištikimybę šiai teisei, ištikimybę laisvei ir nepriklausomybei. Kovoje dėl šios teisės susikūrė istorinė Lietuvos valstybė. Kovoje dėl šios teisės Lietuva atgavo nepriklausomybę 1918. Visuotiniu tautos sukilimu laikinai atstatė Lietuvos vyriausybę veikimą 1941. Sukūrė Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą 1943. Kovoje dėl šios teisės paguldė galvas dešimtys tūkstančių lietuvių kovotojų nuo 1944 metų. Ir jokia svetimųjų jėga negalės sulaikyti lietuvių kovos dėl šios teisės, iki Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bus laimėta.

Afrikos ir Azijos tautos laisvai apsisprendžia. Tik sovietinis Rusijos kolonializmas prievartauja, išnaudoja ir rusina pavergtąsias tautas. Tik Sovietų Sąjungos užgrobtuose kraštuose Atlanto Chartos, Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos ir kiti Didžiųjų Demokratijų įsipareigojimai tebelaikia vykdomi.

Lietuvių tauta — išvien su likimo broliais latviais, estais ir kitomis sovietų pavergtomis tautomis — kovoja bendrą kovą prieš sovietinį kolonializmą už laisvą apsisprendimą. Šioje kovoje lietuvių tauta reikalinga visų laisvų mylinčių paramos. Tačiau pirmieji kovos talkininkai yra lietuvių pasaulio lietuviai, vadovaujami apsiėjusio Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, paskelbęs 1944 m. vasario 16-tos deklaraciją, yra lietuvių tautos laisvas ir autentiškas balsas bei jos valios reiškėjas. Jis telkia visas Lietuvai nepriklausomybės siekiančias lietuvių gyvąsias jėgas. Savo nusistatymą ir veikimą jis, — tiek vertindamas besikeičiančią tarptautinę raidą, tiek Vakarų politiką atžvilgiu, tiek pačios Sovietų Sąjungos politiką, — rikiuoja į nepriklausomos, demokratinės Lietuvos išlaisvinimą, į lietuvių tautos priespaudos, pažeminimo, išnaudojimo ir skurdo pašalinimą.

Palaikydami ir stiprindami Lietuvos Respublikos de jure tęstinumą, bendradarbiaudami su nepriklausomais Lietuvos diplomatinėmis tarnybomis, su laisvųjų lietuvių organizacijomis bei įs-

taigomis, su sovietų pavergtomis tautomis ir su atskirų valstybių bei tarptautinėmis institucijomis, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas:

— stengsis laimėti Lietuvos bylai viešosios opinijos, politinių ir diplomatinį sluoksnį, tarptautinių institucijų palankumą bei paramą;

— rūpinsis Lietuvių Tautai atstovauti, už ją, — negalinčią savo valios laisvai reikšti, — kelti balsą ir ginti jos teises tarptautinėse ir atskirų valstybių įstaigose;

— kovos už pavergtojo lietuvių pagrindines žmogiskąsias teises: už religijos ir auklėjimo laisvę, už mokyklos ir mokslo laisvę, už kūrybos ir darbo laisvę, už keliavimo ir gyvenamosios vietos pasirinkimo laisvę, už visas kitas, Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbtas, asmens laisves;

— informuos Lietuvą apie pasaulio reikšmingus įvykius ir laisvųjų lietuvių gyvenimą, o laisvuosius lietuvius — apie padėtį krašte ir okupanto veiksmus bei kėslus Lietuvos, lietu-

vių tautos ir laisvųjų lietuvių atžvilgiu;

— telks lėšas ir kitas medžiagines bei dvasines priemones Lietuvos laisvės kovos uždaviniams.

Apsijungęs Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas,

— reikšdamas meilės ir pagarbos atminimą tiems, kurie savo ryžtą Lietuvos laisvės kovoje patvirtino savo gyvybės aukomis;

— tikėdamas, kad Lietuva išsilaivins iš sovietinės okupacijos ir tvarkysis pagal savo gyventojų laisvai pareiktą valią,

s k e l b i a šį vieningos kovos įsipareigojimą sau ir kviečia visus lietuvius atnaujinti įrodę Lietuvos laisvei ir savo darbui, mokslui bei lėšomis jungtis į bendrą aukas ir bendrą pastangas savo ar savo tėvų Tėvynei Lietuvai vaduoti.

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
New Yorkas, 1964
— Donelaičio — metai.

Ivykiai pasaulyje

PRANCŪZIJA ŽADA TRAUKTIS IŠ NATO

Prancūzijos prez. C. de Gaulle pareiškė Amerikos ambasadoriui, kad Prancūzija netolimoje ateityje galinti visai pasitraukti iš NATO (šiaurės Atlanto Valstybių Sąjungos). Priežastis — pati NATO struktūra ir jos apginklavimas.

Tarp Melbourne ir Geelongo nukrito Australijos karinis turbininis Mirage lėktuvas (džetas), sprogo ir sudėgė. Jo pilotas sunkiai sužeistas. Lėktuvas Australijai kainuoja apie pusantro mil. svarų.

Gruodžio 5 d. įvyko visoje Australijoje buvo pravesti rinkimai kelių naujų senatorių vietoje mirusių ar pasitraukusių dėl senatvės. Nežiūrint stiprios darbo partijos kampanijos prieš vyriausybės planus (įvesti privalomą karo tarnybą) rinkimai parodė, kad Australijos gyventojai palaiko dabartinę vyriausybę ir daugumą pririnktų senatorių yra liberalų ar krašto partijų grupėse.

Konge vyriausybė vykdančią stiprią ofensyvą prieš maištininkus daugelis jų prispausti pasidavė vyriausybės daliniams. Kaip jau buvo anksčiau rašyta, sukilėliai masinėmis žudynėmis stėjo prieš baltuosius ir daugelį jų beginklių išžudė.

Anglijos vyriausybės delegacija su min. pirku H. Wilson priešaky perėitą savaitę išvyko į Ameriką kalbėtis "gyvybiniais reikalais" su prez. Johnson.

RUSAI MAŽINA GINKLAVIMOSI IŠLAIDOS

Remiantis Rusijos premjero Kossygnos kalba, pasakytoje augščiausioje soviete (parlamente) paaiškėjo, kad Rusija ateinančioms metams numato sumažinti ginklavinimo išlaidas apie ketvirtį milijono svarų (500 mil. rublių). Tai sakydama jis pabrėžė, kad jaučiamas tarptautinis atoslūgis ir geresni santykiai su kapitalistiniais kraštais.

Ivykiai Konge ryšium su įkaimais suimtųjų baltųjų ir jų išžudymu atsidūrė UNO posėdžiuose ir Saugumo Taryboje. Pats Kongo premjeras Ciombė žada dalyvauti UNO posėdžiuose, kur bus kalbama apie Kongo reikalus.

Amerikos paleista raketa lapkričio 28 d. Marso planetos kryptimi vis dar pakely, nors sutinka daug kitių, nes ją veikia kitų žvaigždžių traukos jėgos. Jeigu viskas gerai vyks, tai toji raketa Marsą pasieks apie ateinančių metų liepos mėn.

Ir Europoje ruošiamasi išleisti savos gamybos žemės satelitą. Italai jau tokį parengę ir numato greitai laiku išleisti.

SOVIETŲ KARINĖ PAGALBA AFRIKIEČIAMS

Iš Afrikos pranešama: nepaisant pažadų Sovietai nepristatė Somalijos respublikai šarvuočių, lėktuvų ir sunkiųjų patrankų. Iki šiol tepristatyti lengvieji ginklai. Šiuo metu Sovietų Sąjungoje apmokoma apie 500 Somalijos karių, iš jų 70 numatyta parengti lėktuvams valdyti. Somaliečiai ligi šių metų pabaigos tikisi sulaukti ir atitinkamo sovietinių lėktuvų skaičiaus. (E)

Suparalizuotas 78 m. amžiaus Italijos prezidentas A. Segni pasitraukė iš pareigų. Šį mėnesį susirinkęs Italijos parlamentas išrinko naują prezidentą.

ANTIKOMUNISTINĖ KONFERENCIJA

Pietų Korėjo šaukia antikomunistinių Azijos valstybių atstovų konferenciją Seul mieste, kur būtų aptariami būdai, kaip pasipriešinti besiplečiančiam komunizmui Azijoje. Į šią konferenciją pakviesta: Australija, Japonija, Malezija, nacionalinė Kinija, Naujoji Zelandija, Filipinai, Pietų Vietnamas ir Tailandas. Iš jų kvietimą atmetė Malezija.

APIE ESTUS

ESTŲ VYRŲ CHORO IŠVYKA

Kanadoje, Toronto mieste veikia estų vyrų choras (57 dainininkai) š. m. rugsėjo mėn. turėjo eile pasirodymų keliuose Vak. Europos kraštuose. Pirmasis estų choro koncertas Europoje įvyko Suomijos sostinėje Helsinky. Koncertas turėjo didžiulį pasisekimą. Vis dėlto buvo nemaloni staigmena, nes suomių vyriausybė uždraudusi pasirodyti suomių radiofone ir televizijoje. Su didele sėkme choras dar gastroliavo Švedijoje — Stokholmo ir Göteborgo miestuose.

Iš Švedijos choras išvyko į Vak. Vokietiją. Stuttgarte įvykusiame koncerte dalyvavo ir keli estų solistai. Su choro vadovu — dirigentu Roman Toi ir dalyviais paskelbtas pasikalbėjimas spaudoje, be to, Stuttgarto radiofonas perdavė kelias įrašytas choro dainas. Apie choro koncertus plačiai rašė Stuttgarto spauda. Vėliau dar įvyko siauresnio masto koncertai Paryžiuje ir Londone.

(E)

20 METŲ IŠSISLAPSTĘ ESTAI

Stokholme leidžiamas biuletenis "Nachrichten aus dem Baltikum" (25 nr.) paskelbė informaciją apie estus, kuriems pavyko 20 metų išsislapstyti. 1949 m. vykstant gyventojų išvežimams į Sovietiją, du ūkininkų sūnūs (21 ir 24 m. amž.) Tartumaa vietovėje, pietų Estijoje, pasišalinę į miškus. Tik po 15 metų neseniai jie savanoriškai prisistatė įstaigoms. Saaremaa vietovėje buvo suimtas buvęs karys — jis miškuose išgyveno 20 metų. Prieš 20 m. jam nepavykus išvykti

į Švediją, jis visą laiką išgyveno vieno kolchozininko šeimoje. Kitas karys, 1944 m. sovietų kariuomenei įgyjavus į Estiją, buvo pasislėpęs pas draugus ir neseniai prisistatė okup. Estijos įstaigoms. Spėjama, kad panašių atvejų esama ir daugiau. (E)

DAIL. E. AAVIK PARODA

Little galerijoje ir Latvių Namuose Sydneyje atidaryta esto dailininko E. Aavik kūrybos paroda. Latvių Namuose jo darbų paroda užtruks iki šių metų pabaigos. Jos atidaryme tarp kitų dalyvavo ir ALB Krašto Valdybos pirm. p. I. Jonaitis.

Daug sydnėjiečių lietuvių ir ypač lietuvių dailininkai E. Aavik labai gerai pažįsta. Dar Lietuvoje būdamas jis buvo susizavėjęs mūsų dail. M. K. Čiurlionio kūryba, o per jį susidraugavo ir su lietuviu. Apie M. K. Čiurlionį jis yra rašęs daugely meno žurnalu, išeinančių Prancūzijoje ir Vokietijoje, tuo jį populiarindamas pasaulyje.

Pats dail. Aavik laiko save kreative, būtent creativistinės meno srovės pradininku. Prieš penkerius metus jis buvo suorganizavęs eilės Australijoje gyvenančių atvių dailininkų (drauge ir australų) darbų parodą Paryžiuje, kuri vėliau buvo perkelta ir į New Yorką.

SUDAROMOS ATSARGOS

New York yra pirmasis Amerikos miestas, kuris priešatominęse slėptuvėse sudaro maisto atsargas milijonui žmonių dviem savaitėm.

MŪSŲ BUITY

PATIKSLINIMAS

Skelbdama Krašto Tarybos suvažiavimo programą (žūr. M.P. Nr. 47) Krašto Valdyba buvo įrašiusi, kad ryšium su ALB Krašto Tarybos suvažiavimu pamaldos įvyks gruodžio 27 d. 11.45 val. šv. Jono bažnyčioje Melbourne. Patiksliname, kad pamaldos toje pačioje vietoje įvyks 15 min. anksčiau, būtent, 11.30 val.

ALB Krašto Valdyba

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VADOVŲ PASITARIMAS

Lapkričio 28 — 29 d. d. Melbourne įvyko tautinių šokių grupių vadovų suvažiavimas ir pasitarimas būsimo Tautinių šokių Festivalio Meno Dienų metu Melbourne reikalais. Čia dalyvavo Krašto Kultūros Tarybos Tautinių šokių Sekcijos seniūnė p. B. Lapšienė iš Adelaidės, p. Bungarda iš Geelong, ponija M. Osinaitė — Cox iš Sydney ir vietos šeiminkė p. A. Karazijenė.

Buvo aptartos visos detalės, kaip bus pravedamas tautinių šokių festivalis ir net su Melbourne tautinių šokių grupe parepetuota.

Taip pat šiame suvažiavime nutarta tuoj po tautinių šokių festivalio gruodžio 27 d. sušaukti visų grupių vadovų pasitarimą, kur bus aptariami tolimesni darbai ir nustatytos veiklos gairės.

Šiame suvažiavime nedalyvavo Pertho ir Canberros taut. šokių grupių vadovai, bet yra pakviesti atvykti į numatomą pasitarimą gruodžio 27 d. Melbourne.

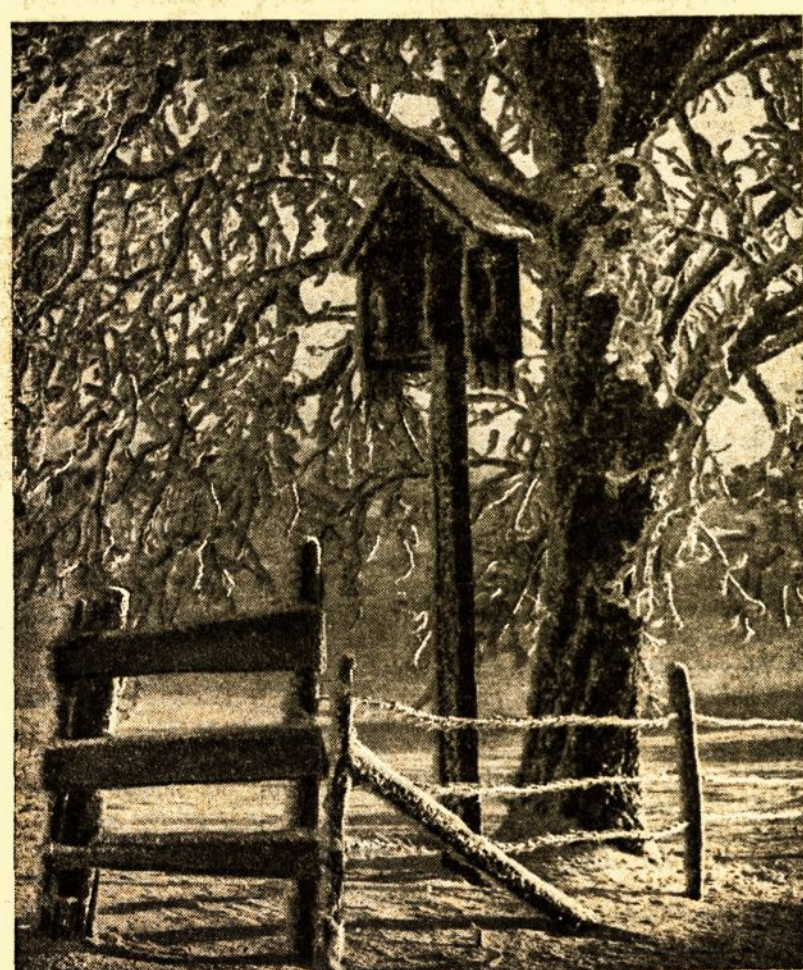
ADELAIDĖS SAV. MOKYKLAI 15 METŲ

ALB-nės Savaitgalio mokykla įsikūrė kun. dr. P. Jatulio ir buvusių mokytojų iniciatyva. Pirmos pamokos prasidėjo 1949 m. gruodžio 3 dieną šv. Juozapo bažnyčios salėje ir koplyčioje. Pirmuoju mokyklos vedėju buvo p. J. Ivoška.

1953 metais vedėjo pareigas perėmė p. S. Statnickas, kuris išbuvo tose pareigose iki 1962 metų.

1954 metais mokykla persikėlė į šv. Cecilijos mokyklos patalpas, Angas Street, o 1958 metais į Lietuvių Namus. Nuo 1963 mokslo metų mokyklos vadovavimą perėmė p. M. Reinkė. Tais pačiais metais prie mokyklos įsisteigė ir vaikų darželis.

1964 metais programa einama prisitaikius naujam aštuonių metų kursui ir tuo būdu atidaroma ketvirta grupė (kiekvienoje grupėje yra po du skyrius). Bendrai, Savaitgalio mokyklą per tą penkiolikos metų laikotarpį lankė daugiau negu 300 mokinių ir mokytojų apie 50 mokytojų (ja)

Kai Australijoje gruodyje saulutė užkaitina, prisiminkime žiemos žavesį Lietuvoje. (Nuotrauka E. Dryžos)

KULTŪRINIŲ KELIŲ

Išgyvenus 15 metų svetimame krašte dažnai išeivis, koks jis bebūtų, darosi indiferentiškas savai, atsivežtinei kultūrai, išblęsta jėgos spirtis prieš aplinkos įtaką ir kovoti už savo kultūrinės vertybes. Pagyvenus ir net patogiausi įsikūrus daugeliui net ir tos besąlyginės tautinės vertybės už kurias jis pirmomis dienomis net būtų gyvybę paklojęs, praranda savo blizgesį, patrauklumą, nepagystamumą. O

dar pasižiūrėjęs, kaip jo šeimos jaunosios atžalos nesulaikomai atitrūksta nuo tėvų idealų, toks "senas išeivis" rezignuoja, beviltiškai numoja ranka ir pasiduoda likimui.

Penkiolika metų yra palyginamai žmogaus amžiuje gana ilgas laikas. Atvykome prieš 15 metų tvirti ir jauni, ką liudija mūsų įsikūrimas, atėmęs ne tik daug laiko, bet ir sveikatos. Bet ar mes nuleidome rankas?

Kiti apie mus

KANADIETIŲ APIE AUSTRALIJĄ

Tenai, Sydney ir Melbourne miestuose, norėjau aplankyti savo artimuosius gimines. Mūsų sportininkų kelinė į Australiją buvo plačiai aprašoma ir iš Australijos gyvenimo mūsų skaitytojams daug kas žinoma. Paminėsiu tik tai, kas kitų liko nepastebėta, o galėtų būti daug kam įdomu.

Iš Kanados, iš Halifaxo kelionę atlikau lėktuvu ten ir atgal. Skrendant atgal, kai lėktuvas iš Honolulu salos pakilo į Los Angeles, turėjau tikrai malonią staigmeną: lėktuvo įgula savo keleivius per garsiakalbius pasveikino įvairiomis kalbomis: anglų, prancūzų, vokiečių, kažkokia orientališka kalba, na ir lietuviškai; lietuvių kalba buvo trečioje vietoje. Tasai sveikinimas lietuviškai ir dar gražia, be jokio akcento tarėna, man buvo tikrai ir nepaprastai maloni staigmena. Vėliau paaiškėjo, kad toje oro linijoje beskraudanti lietuvaitė "stewardess'e", Salytė iš Detroito. Ji kiekvieną kartą keleivius pasveikinant, greta kitų kalbų, ir lietuviškai.

Apie gyvenimo sąlygas Australijoje buvo nemažai rašyta ir visokių nuomonių buvo pareikšta. Buvo net tokių, kurie atvažiuavę iš Australijos į Ameriką, po kiek laiko grįždavo atgal tvirtindami, kad gyvenimo sąlygos Australijoje esančios geresnės. Nesiginčysiu ir nedarysiu palyginamojo įvertinimo, tik paminėsiu trejetą dalykų, kurie mane labai nustebino, kadangi aš to niekada nesitikėjau. Net tokiose didmiesčiuose, kaip Melbourne ir Sydney, net naujuose ir netoli miesto centro namuose butai dažnai neturi vaterklozetų ir tu namų gyventojai naudojasi kiemo užkampyje pastatytomis "būdelėmis".

Kas liečia darbo atlyginimą, esu sutikusi vieną gydytoją, kuris yra ligoninės direktorius ir dirba toje

ligoninėje visą dieną (full time). Metinis bruto atlyginimas 2.500 svarų arba apie 5.000 dolerių. Sutikau keletą profesionalų, kurie turi įsigiję savo namus, bet kiemo užpakalinėje dalyje laiko vištinkus, kad galėtų taupyti išlaidas kiaušiniams pirkti.

Kur tik lankiausi butai neturi šildymo, nors žiemos metu vakarais ir naktimis temperatūra yra netoli centigrado nulio, t. y. netoli šalimo punkto; todėl vakarais gyventojai savo butuose sėdi šiltai apsiirengę.

Dar keletas žodžių apie mūsų sportininkų viešnagę Australijoje. Neteko man jų pasivyti ir pamatyti jų pergalingų rungtynių. Bet nemažai prisiklausiau kalbų apie dalies tų sportininkų laikyseną viešumoje. Atrodo, kad kai kurie iš tų sportininkų nežinojo, ar tinka nuėjus į oficialią priėmimą ne pas savo tautiečius kramtyti gumą ar atvykti be kaklaraiščio. Gi sportininkų grupių vadovai ypatin- gai turėtų būti akylūs, kad lietuvių reprezentuojantieji asmenys viešumoje visados ir be išimties būtų pakankamai blaivūs, ypatin-

Zvelgiant į lietuvišką gyvenimą mūsų entuziazmas gal būtų lygiai tokia liepsna liepsnoja, kaip ir pirmaisiais mūsų išsikėlimo metais į Australiją. Aiškiai, daug kas atkrito, daug kas ir prisidėjo, turint minty jaunuosius, apie kuriuos tiek daug kalbama ir sielojamasi. Užtat vyresnieji, išlaikę savo pozicijas penkiolika metų, vistiek nepasijuto nei pasenę, nei nuvargę.

Jeigu mes būtume rezignavę, mes neturėtume šandie tokios lietuviškos kultūros demonstracijos, kokia buvo prieš dvejus metus Adelaidėje ir kokia mūsų laukia per ateinantį kalėdinį laikotarpį Melbourne. Gal būtų visuomeninis gyvenimas kiek suvyravo. Imant kaip mastą bendruomeninius susirinkimus, tai čia atvėsimas jaučiamas didelis. Kai pradžioje į susirinkimus sueidavo šimtais, kai į v-bas ne-reikėjo žmonių įieškoti ir prašyti, tai dabar susirenka vos keli desėtkai, visuomeninių oficialių pareigų kiekvienas kartosi ir t. t. Už tat kultūrinis gyvenimas įstojo į vėžes, išsikristalizavo, netgi sužydėjo. Antai mūsų Meno Dienų programos kaskart vis labiau plečiamos, kiekvienu kartu stengiamasi vis geriau ir iškilmingiau jas suvokti, visų parengimų lygį pakelti. Net ir įvairūs minėjimai sveriami kokybiniu mastu.

Gal būtų geriausias šiuo klausimu teigiamas liudytojas yra mūsų chorai. Pora chorų jau šiais metais atšventė po penkiolika metų sukaktį, bet nei jų vadovų — dirigentų, nei pačių choristų entuziazmas ne tik kad

gai, kai juos observuoja kitataučiai.

Nijolė Matulionytė — Nogos (Nepr. Liet.)

NEWS DIGEST — INTERNATIONAL

Pereitą savaitę skaitytojus pasiekė naujas "News Digest — International" numeris. Tai ketvirtasis ir šiais metais paskutinis. Sekantis N. D. — I. numeris, kaip pastebėta, pasirodys ateinančių metų vasario pabaigoje.

Kalbant apie šį numerį su džiaugsmu tenka pabrėžti, kad jis kaskart vis išeina įdomesnis ir aktualesnis. Net ir šio žurnalo administracija pripažįsta, kad šis žurnalas jau yra įsipilietinės ir nuolat ir nuolat gauna daugiau užsakymų, jo tiražas ir paklausa

auga.

News Digest — International yra šių dienų sąlygos pirminis gynklas prieš komunizmą ir jo ekspansiją. Juo labiau džiuginantis faktas, kad šios akcijos ir leidimo eimės ne kas kitas, o lietuviai.

Šiame žurnalo numery surinkta kruopščiai aktualioji medžiaga, kuri turėtų būti įdomi ne vien tik laisvės kovotojui — antikomunistui, bet ir kiekvienam, kuris nori arba siekia arčiau susipažinti ne vien tik su komunistine teorija, bet ir su jo praktika. Taikydami prie dabartinės konjunktūros Australijos didžioji spauda vengia teisybės apie komunistinę tikrovę. Tuo tarpu šį kovos su komunizmu žurnalą leidžia ir jame rašo žmonės, kurie niekuo nerizikuoja ir kurių tiesioginis uždavinys atskleisti skaitytojams komunistinės tikrovės antrąją pusę, kurios nerasi komunistinėje propagandoje ir kurią vengia atskleisti didžioji spauda.

Besklaidydami šį N. D. — I. numerį suprasiame, kodėl buvo Kruščiovas pašalintas, gana stiprus ir pagrįstas teoretinis rašinys apie proletarijato diktatūrą (rašo V.L. Borin). Čia pasisako ir Australijos aktyvieji senatoriai, skaitomė bolševikinė tikrovė išgyvenusių liudijimus ir kt.

Jeigu mes atskleisime kuo plačiau bolševikinę tikrovę ir įtikinsime eilę kitų, kurie jaučiasi saugiai ir patogiai, kad pavergtų tautų supuliai liečia ir tuos, kurie šiandien dar jokio skausmo nejaučia, tuo pačiu mes laimėsime sau

PADEKA

Neperseniausiai Melbourne Lietuvių Dainos Sambūris atšventė savo veiklos 15-ąsias metų sukaktį. Šia proga buvo surengtas ištisinis dainų koncertas, į kurį gausiai prisirinko lietuviškosios dainos mylėtojų. Po koncerto, šalia esančioje salėje, Melbourne lietuvių organizacijų vardu Melb. Liet. Bendruomenės Valdyba su-ruošė iškilmingą vakariene, kurios metu organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys perdavė Sambūriui gražius sveikinimus ir nuodirdžius linkėjimus ateities veikloje. Be sveikinimų buvo gražiai iškelti dirigento Alberto Čelno nuopelnai ir įteiktos vertingos dovanos. Be išimties VISIEMS lietuviškosios dainos mylėtojams, rūmiesiems mus per 15-ąsias metų ir atsilankiusiems į šį jubiliejinį koncertą, surengusiems mums tokią šaunią ir iškilmingą vakariene ir apdovanojusiems mus gėlimais ir vertingomis dovanomis, reiškiamo gily, nuoširdų ir brolišką ačiū.

Melb. Liet. Dainos Sambūris

STEPUI KOVALSKIUI

mirus, žmoną, dukrą, sūnus ir gimines giliai užjaučiame.

Budrikių šeima

Teisininkui STEPUI KOVALSKIUI mirus,

jo žmonai ir vaikams reiškiamo gilią užuojautą.

Lietuvių Teisininkų Draugijos Australijoje

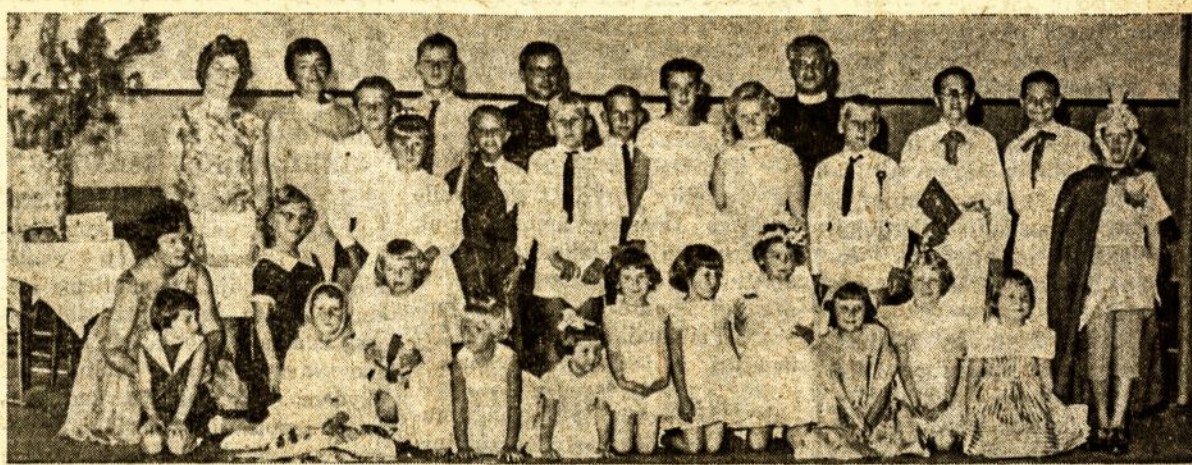
Adelaidės Skyriaus Valdyba.

MATUI GAILIŪNUI IR ŠEIMAI,

broliui Dr. P. Gailiūnui Lietuvoje mirus, giliausią užuojautą reiškiamo

Ona ir Eugenijus Narbutai

MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Lidcombe parapijos sekmadienio liuanistinė, mokykla užbaigiant mokslo metus. Iš kairės pirmoj eilėj mok. D. Grosaitė, antroj eilėj mok. ved. I. Vinevičiūtė ir A. Prižgintaitė — Spykers. Toliau kun. P. Martuzas ir kun. P. Butkus, mokyklos globėjas.

APIE MUS IR KITUS

LIETUVIAI LENKIJOS

Lietuvių Lenkijoje yra nemažai. Jų daugiausia yra Seinų — Puns-ko sektoriuje. Jie išlaiko 9 lietuviškas mokyklas, o Seinuose turi net vidurinę mokyklą. Lenkijos Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugija leidžia lietuviams laikraštį "Aušra", kuris ateinančiais metais numatomas išleisti reguliariai.

Puns-ko mieste veikia lietuvių kultūros namai. Čia yra ir lietuvių dramos grupė, kuri su savo vaidinimais važinėja po didesnes lietuvių kolonijas Lenkijoje. Lenkijos lietuviai palaiko ryšius tiek su okupuotos Lietuvos lietuviais, tiek ir su savo broliais Vakaruose.

SALOMEJA NERIS ŠIAPUS IR ANAPUS

Neseniai Amerikos lietuvių spaudoje buvo gana plati polemika dėl Salomėjos Neries, kur dalis polemizantų bandė ją teisinti, o kiti prieštaravo. Panašiai Salomėjos Neries vardas vėl iškilo tiek Lietuvos, tiek ir Maskvos spaudoje ryšium su poetės 60 metų gimimo sukaktimi (ji mirė 1945.7.7 Maskvoje).

sąjungininkus ir net kovotojus. Šiandien kova už pavergtą kraštą vyksta ne tiesioginiame fronte sąlytyje su priešu, bet užuolankom. News Digest yra šio fronte avan-garde, o jo skleidėjai yra kariai, kurie sudaro užtvartą raudonajam potvyniui. (t.t.)

je). Apie ją rašė Maskvos "Literaturnaja gazeta", "Pravda" ir "Izvestijos".

EGZILINĖS SPAUDOS PARODA HANNOVERIJE

Laisvųjų Žurnalistų Sąjunga nuo lapkričio 14 d. iki 23 d. Hannoveri-je, Vokietijoje, surengė egzilinės spaudos parodą. Įrengtas ir lietuvių egzilinės spaudos skyrius. Anksčiau toji paroda su didele sėkme buvo surengta Munchene, Bonnoje ir Garmisch — Partenkirchene. (E)

EGZILŲ ATSTOVAI EUROPOS TARYBOS POSĖDŽIUOSE

Europos Tarybai lapkričio m. Strasburge svarstant pabėgėlių klausimus, posėdžiuose buvo pakviesti dalyvauti Badeno — Wür-

tembergo krašto įvairių tautybių išeiviai. Išėivių klausimais pasisakė latvis A. Silde. Lietuvius atstovavo kun. K. Senkus. (E)

JUGOSLAVIJOS RASYTOJAI LIETUVOJE

Lapkričio m. pradžioje kelias dienas Lietuvoje viešėjo Jugoslavijos rašytojų sąjungos pirmininkas, Bosnijos romanistas M. Selomovičius ir slovenų kritikas bei mokslininkas M. Mejek. Buvo pasikalbėjimas su lietuvių rašytojais. Paaikėjo, kad Jugoslavijoje išleisti P. Cvirkos apsakymai, J. Marcinkevičiaus apysaka "Pušis, kuri juokiasi". Per Ljublijanos radiją buvęs skaitomas E. Mieželaičio "Žmogus". Lietuvoje išleistas kai kurių jugoslavų rašytojų knygos. (E)

Fak t a i

PASIDAIRIUS GATVESE

Nors jau seniai palyginus Amerikos rinkimai praėjo patvirtinami turimose postuose dabartinius vadovus, bet įdomu su jais susipažinti ypač tais klausimais, kas liečia mūsų reikalus. Senatorius H. H. Humphrey, išrinktas Amerikos viceprezidentu, savo laikysena yra gerokai pro rusišką. Tai matyti iš jo kalbos, dar pasakytos 1945 m., kuri iki šiol nėra atšaukta. Jis tada sakė: "Rusų išgalėjimas Lenkijoje nebus galutinis, kokių lenkų klausimas nebus išspręstas, ir aš sakau, išspręstas tokiu būdu, kuris patenkintų Sovietų Sąjungą. Mes turime pagalvoti apie rusų norus ir jų reikalavimus. Aš juos išvardinau taip: patvirtinimas sienų su Lenkija ir Rumunija, įjungimas Pabaltijo valstybių į Sov. Sąjungą, viskas, kas labai gražiai tinka ir saugesnė ir labiau stabilizuota Rusijai".

Mūsų visos viltys ir pasitikėjimas yra koncentruojamas į Amerikos politiką, bet kaip matome, viltys dūža į tokias tos politikos vadas, kuriems mūsų skundai yra rakėdės.

Aš manau, kad ne vienam iš lietuvių smigo dėmesin tas faktas, kad šeštadienį priešpiečiais Bankstovne prieš stotį, kada yra didžiausia šeštadienio apsipirkinėtojų spūstis, reguliariai komunistinis agentas per garsiakalbius varo propagandines kalbas, kurių, gal būtų, niekas specialiai neklauso, bet pradedami pro šalį nugirsta vieną kitą mintį. Tose kalbose ne tik kritikuoja dabartinę valdžios politiką, bet juo labiau dangiškoms spalvoms pristatoma Sov. Sąjunga. Galimas daiktas, kad ir kitose Australijos vietose panašiai vyksta.

Gal toms kalboms kiti ir nepri- duoda svarbos, bet nuolat kalant ir kalant šis tas ir palieka ypač nekritiškų klausytojų galvose. Ar ne-tiktų šio fakto iškelti Australijos spaudoje primenant, kad tokie kalbėtojai yra drauge ir Austr-lijos duobkasiai? Daug laisvų ra-šant į spaudą jeigu iš jų nors vienas bus paskelbtas, jau tikslas bus atelektas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

BE MUITO, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, suvamas mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINIŲ SIUNTINIŲ — P—3,

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dvims paltams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardų extra geros angliškos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

Anglų £20.0.0, su Sov. muitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 lbs siuntinį M—13 susidedantį iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

Anglų — £10.0.0, su Sov. muitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusių specialų tvirtų ir gražių vilnonių anglišku medžiagų siuntinį V—3, susidedantį iš trijų atkarpų po 3½ jardų trims kostiumams — viso 10½ jardų tik už

Anglų £16.0.0, su Sov. muitu ir pasiuntimu.

REIKALAUKITE PAVYZDŽIŲ IR RASYKITE

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London E. 2, England
Tel. SH 0-8734

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Australijoje:

K. Stankūnas, 5 Markwell St., Bowen Hills, Brisbane, Q-land.
St. Rečiuga, 58 Wehl Street North, Mount Gambier, S.A.

APIE ABSTRAKČIUS KŪRINIUS

ADOMO VINGIO GRAFIKOS PARODOS PROGA

V. Jakutis

Paprastai, meno parodon eina pasišiūrėti koks yra dailininkas savo kūrinuose, pamatyti kaip, kuriuo būdu jis prabyla.

Panašiomis mintimis eita ir Adomo Vingio parodon, kur jis, būdamas kuklus ir be pretenzijų, savus ieškojimus ir atradimus rodo tik saviesiems, ne plačiai publikai.

Pirmoji paroda, žinia, yra įvykis, ir neeilinis: dalyvauta pakilia nuotaika, kaip ir kiekvienoje mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškoje. Suėjimas reišė dėmesį Vingui, žavėjimąsi jo turimu noru kurti, pritarimu jo pastangoms.

Vingio darbai yra nedalykiniai, abstraktiniai, atseit, moderniški sava technika, mintimi, paskirtimi.

Apie modernų meną esama įvairių, net priešingų nuomonių, tačiau, berods, visų sutinkama, kad abstraktus vaizdavimas atitinka gyvenamojo meto dvasią, išreiškia mūsų laikų savitą stilių.

Nuolatos matydami abstraktinio pobūdžio ornamentiką kasdienėje aplinkoje, esame apsipratę ir su abstrakčiu vaizdavimu grafikoje, tapyboje, skulptūroje. Į abstrakčius kūrinius imame žiūrėti įdomiau: išvengiame, kad plokštumų ar linijų ritmas, spalvinių dėmių išdėstymas, dekoratyvumas, kompozicijos vieningumas, bendra daroma sužadina mumyse estetinį pasigėrėjimą.

DAILININKU ŠEIMA GAUSEJA

Lapkričio mėn. 28 d. South Yarra, Toorak Art Gallery patalpose melbourniškis p. Adomas Vingys surengė savo kūrybos parodą. p. Jakutis oficialiai atidarius parodą ir pristatęs mums dailininką turėjome progos pasigėrėti modernaus meno kūryba. Paveikslai nors ir moderniojo meno šakos, bet neperdėti ir švelnių spalvų. Daugelis žiūrovų čia pat išgijo meno kūrinių papuoštį savo svetainėms. Linkime p. Vingui nepadėti teptuko ir įsijungti į lietuvių menininkų eiles.

Alb. Pocius

Daugiau nei prieš 400 metų Leonardo da Vinci savo traktate apie tapybą iškėlė, jo manymu, naują mintį, atrodančią, jo žodžiais, "labai paprasta ir beveik juokinga", tačiau, vis dėlto, turinčią didelės vertės "išradin-gumo dvasiai skatinti".

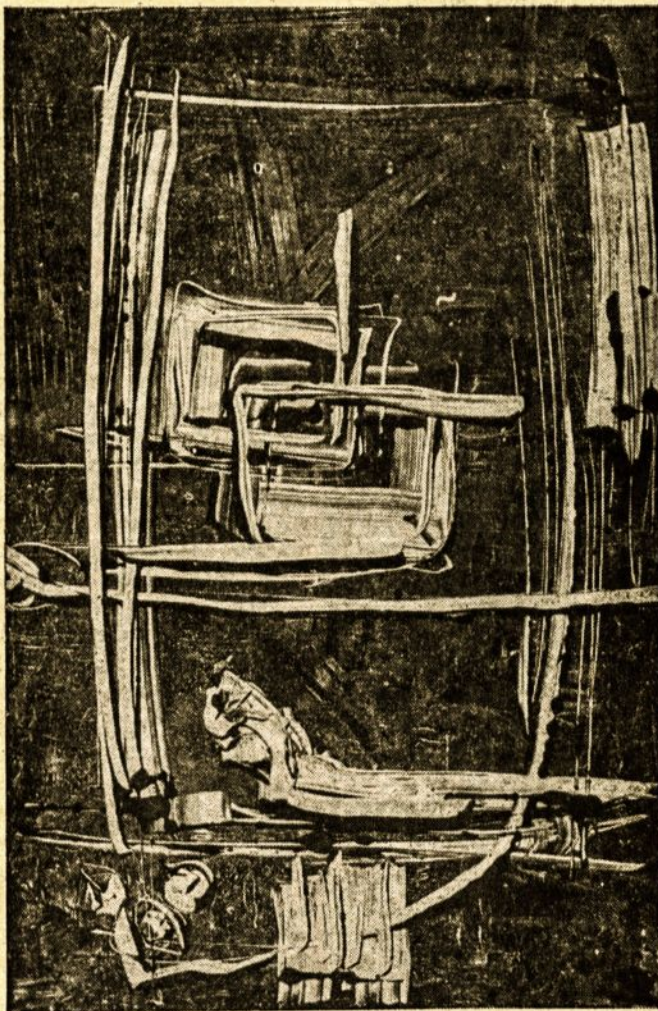
Jis dėstė, kad pažiūrėjus į dėmėtą ar margų akmenų sieną, esą, joje galima pamatyti panašumus į nuostabių gamtovaizdžius su kalnais, kloniais, miškais, upėmis. Esą, galima pamatyti ir mūšio lauką, imantrias žmonių figūras staigiam judesyje, keistus veidus, drabužių raukšles ir begalinį įvairumą kitokių dalykų. Vaizdai sienoje esą labai sujaukti, panašiai, kaip

kad yra susimaišę įvairūs garsai varpų gaudime, tačiau varpų skambėjime galima išgirsti bet kokį užsigeistą žodį.

Toji "labai paprasta ir beveik juokinga" Leonardo mintis nėra mums, stebėjusiems kad ir debesis, svetima, gi dailininko vaizduotei ji yra būdinga.

Dailininko pasireiškimo būdus rikiuoja jo paties nuojauta, intucija, gal ir be kokių priemonių "išradin-gumo dvasiai skatinti", — nuojautos dėka jis randa kelią harmonijai pavaizduoti, sukurdamas kitokį, mūsų gal numanomą, tik realybėje nematomą pasaulį.

Atrodo, derėtų pastebėti, kad abstraktus pasaulis drobėje pra-

ADOMAS VINGIS

ŽVILGSNIS PRAEITIN (Raižinys)

SALLY SALMINEN

KATRYNA

VERTĖ M. MIKALIŪNAS

(Tęsinys)

Katryna manė, kad ir jai reikėtų prisidėti prie visų tų rūpesčių, bet ji jautėsi taip, tarytum tai jos visai neliestų. Ji nežinojo, kur dabar buvo Johanas, kada jis grįš, ir visai nesistengė tai sužinoti.

Ropės ir kitos daržovės jau buvo nurinktos, o gulvijai nakčiai būdavo pargunami į tvartus. Tuomet užėjo skerstuvės, ir Katryna ėjo pas ūkininkus padėdama daryti dešras, palttua, kumpius, sūdyti mėsą ir lašinius. Ji prisiminė skerstuvės tėvų namuose, didžiulės geldas taukų, begalybė karčių, apnarstyty džiovinama mėsa; visa kas paruošiama žmogaus gyvybei ilgos žiemos metu palaikyti. Ši rudens ruošia čia mažai kuo skyrėsi nuo jos tėviškės; buvo tik tai kas skirtumas, kad čia ji viską darė sėdintiems. Ji lygino savo kuklius išteklius žiemai su visomis tomis mėsos krūvomis; Beta, kuri turėjo tiek daug burnų prisotinti, galvojo tą patį. Vieną dieną jos abi sėdėjo susirietusios prie Nordkvisto virtuvės sienos ir plovė kiaušius žarnas. Beta tarė:

— Kai reikia kiaušius šerti, pianti jas, daryti dešras, tai mes reikalingos, bet kai reikia viską tai valgyti — tai mes jau nebetinkam. Kad aš turėčiau bent pora "palttua" Kalėdų stalui!

— Argi jie neduoda mėsos, atlygindami už darbą? — paklausė Katryna.

— Phe! Dar ko! — senos karvės galvą jie numes mums.

— Argi mes nieko kito negausim?

— Ne! Geriau apsimoka duoti mums kelis pen-ni, o mėsą ir riebalus parduoti aukšta kaina.

Vėlai rudenį, kai jau pradėjo retkarčiais snigti, ūkininkai išvyko į šerus parsigabenti namo savo avių. Katryną pašaukė su saviu Svenssonas.

Buvo labai šalta diena, ir Katryna apsisėgė storu, šiltu sijonu ir apsilviko palaidinuku; tai visa turėjo atsivežusi iš namų. Ji džiaugėsi, kad nors tiek atsivežė iš šaurės. Jie išplaukė: Svenssonas, abu jo darbininkai, Gustavas ir Peteris, mergina Liza ir Katryna. Vyrai smagiai yrėsi didele valtimi: Svenssonas sėdėjo susirietęs valtys pirm-galyje, ir buvo matyti, kad, nors apsilvęs šilta skranda ir užsidėjęs kailine kopure, bet jam šalta.

Moterys sėdėjo užpakalyje, stengdamosi šilčiau įsisupti į savo rūbus.

Priplaukę salą jie išvilko valtį į akmenuotą krantą ir leidosi ieškoti avių.

Tai buvo didelė sala, padalinta tarp trijų ūkininkų. Svenssono dalis, vidurinė, ėjo skersai visą salą. Iš šiaurės ir pietų ji buvo aptverta tvoromis, o rytuose ir vakaruose rėmėsi į jūrą. Pamiškėje prie tvoros, buvo erdvas žardis.

— Na, žmonės, dabar jūs turite surasti avis ir suvaryti jas į žardį.

Jie leidosi grandine, vienodais tarpais vienas nuo kito, miškan, o Liza melliū balsu šaukė:

— Buria, buria, avytės, buria!

Ir Svenssonas mėgino švelniai šaukti avis, bet nešdamas ant pečių skrandos svorį jis duos ir jam nekaip sekėsi. Kartkartėmis jis sukludavo ant šildžios uolos ir tyliai ne tai verkdavo, ne tai keikdavo. Gustavas visa gerkle kvatojo ir nei kiek nesivaržydamas rėkė.

— Klausyk, tu, čerepokė, tau verčiau reikėjo likti namie, už pečiaus!

— Pasiruošk, pasiruošk, štai avys! — riktelėjo Peteris.

— Kur, kur?

Visi pradėjo bėgti po krūmus, kad pusiau laukines avis apsuptų. Akimirkai gyvulėliai sustojo ir neramiai žvalgėsi, ieškodami jų ramybės drumstėjų, paskui leidosi bėgti jų pačių vasarą pramintais takais. Liza šaukė:

— Klausyk, jos bėga gera kryptimi!

— Taip, gerai! — pastebėjo Peteris, — neleiskite tikrai joms atsiskirti atgal.

Dabar medžiotojai vijosi per krūmus ir samanas uolas. Pasidarė karšta, ir Katryna nusmaukusi an pečių šiltą skarą, bėgo paskui avis, o vėjas tarė jos šviesius plaukus. Visa avių kaimenė bėgo stačiai žardžio link ir atrodė, jog viskas nusiseks gerai, tik staiga avys pasuko šiaurėn, Katrynos pusėn.

— Katry, Katry, dėl Dievo, nepraleisk jų! — šaukė uždususi Liza.

Katryna, kaip pamišusi bėgo per balas ir š-

dėta Čiurlionio vaizduoti prieš 60 metų, atseit, keleriais metais anksčiau už kitus abstrakčios tapybos pradininkus.

Dailininkui kokios taisyklės negalioja ir jo nevaržo jokios normos — jo ranką vedžioja veržlumas kurti, noras išsireikšti, turimos nuojautos stiprumas, vaizduotės turtingumas ir, gal, vaizdavimo priemonių atsistatynis parinkimas. Dėl to tai dailininkas yra nepakartojama asmenybė, dominti jį sutikus.

Raktas į dailininko užmintan pasaulin susirandamas paties žiūrovo prielankiu nusiteikimu, kurį sukelia menininko kūrinys.

Žiūrovas, atsiliejęs į dailininko kreipimąsi, tampa atradėju ir pelno atpildą — išgyvena grožio pajautimą. Už tokį patyrimą jis lieka dėkingas menininkui.

Min. B.K. BALUTIS 85 m.

Šių metų gruodžio 29 d. Londone reziduojančiam Lietuvos atstovui ministeriui B.K. Balučiui sueina 85 metai amžiaus. Nors ir sulaukęs tokio amžiaus jis vis dar tebėra aktyvioje Lietuvos diplomatijos tarnyboje ir jaučiasi gana stipriai.

Ministeris B.K. Balutis yra dzūkas, gimęs Seirijuose 1879 m. gruodžio 29 d. Nuo pat mokyklos dienų jis su visokiomis pareigomis lankėsi po visą pasaulį. Baigęs mokytojų seminariją jis mokytojavo Rusijoje ir vėliau, tarnaudamas rusų kariuomenėje buvo siunčiamas į Mandžiūriją, jis 1905 m. atsiduria Amerikoje, kur įsijungia į lietuvių visuomeninį ir politinį gyvenimą. Iš čia jis buvo pasiekęs ir Pietų Ameriką. Visokiais amatais besiversdamas jis Čikagoje baigia teisės mokslus. Labai daug dirbo ano meto Amerikos lietuvių spaudoje, o Lietuvai paskelbus nepriklausomybę jis 1919 metais Amerikos lietuvių deleguojamas į Paryžiaus taikos konferenciją ir čia bendromis jėgomis kovojo už Lietuvos teises drauge su E. Galvanausku, P. Klimu ir kitais. Vėliau jis pakviečiamas į Lietuvos užsienių reikalų ministeriją, kuri jį nuolat siųsdavo Lie-

Lapkričio 21 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo metu Sydnėje buvo pastatytas gerą pusvalandį trukęs intriguojantis veikaliukas "Moterys karo metu". Veikalą scenai pargošė p. A. Grinienė. Reikia pasakyti, šio veikalo pastatymas sydnėjiskiams buvo didelė staigmena ir drauge vietos ramovėnų skyriaus pirmininko p. S. Narušio nuopelnas, kad jis, galvodamas patį minėjimą padaryti kaip galint patrauklesnį ir originalesnį, prikalbino p. Grinienę imtis šio darbo.

Pakilus scenos uždangai žiūrovų akys sminga į kalėjimo kamara, kurioje pasodintos penkios moterys. Jos visos desperacijos, nes pasmerktos mirti. Mat, kaltina-

mos karo belaisvių prigludimu ir globojimu. Iš jų desperatiškų pokalbių žiūrovui paaiškėja, kokie tie buvo belaisviai ir ar verta buvo dėl jų rizikuoti savo gyvybe. Pirmą kartą pasirodžiusi kalėjimo prižiūrėtoja (p. L. Lelešienė) nors ir šurkštškai kalbėdama pasmerktosioms suteikia vilčių, nes atsiradus neaiškumams jų bylos turės būti peržiūrėtos. Viltis sužimba, nes blogiausiu atveju bent viena galės išeiti į laisvę, kuri tik atsitiktinai buvusi suimta, bet jokių belaisvių neslėpusi. Tačiau jos niekas neriša su gyvenimu, ir kai kalėjimo prižiūrėtoja antrą kartą pasirodo pasmerktųjų išvesti, o ji paleidžiama, šioji stoja į jaunos motinos vietą, kad toji motina galėtų grįžti pas savo mažuosius.

Veikalėlis psichologiškai intriguojantis, bet žiūrovas šios įtampos scenoje nelabai juto. Net nepadairus žiūrovas nesusigaudė, kad pabaigoje įvyko dramatinis pasiaukojimas, kai išteisintoji stojo į vietą pasmerktosios motinos. Užteko režisorei tik sukoncentruoti žiūrovo dėmesį į šį momentą, ir pats veiklas, nors toks trumpas, būtų palikęs visiems sukrečiantį įspūdį.

Kalines vaidino: L. Galdžionienė, G. Hornienė, O. Jarmalavičienė, S. Makūnienė. Kalėjimo prižiūrėtoja — L. Lelešienė. Jos visos savo vaidmenis mokėjo pasigėrėti — ne viena tekste nepasimetė, bet trūko įtikinančios vaidybos. Nežiūrint to šalia visų kitų konvencionalių minėjimų Kariuomenės šventės minėjimo rengėjai su šiuo vaidinimu įnešė ir gražų pragiedrulį ir netgi pavyzdį, kad minėjimą reikia iš anksto organizuoti ir jam pasiruošti. u.z.

DONELAITIS SCENOJE

Lapkričio pradžioje Čikagoje Scenos Darbuotojų Sąjunga pastatė šiu metų jubilait Kristijono Donelaičio "Metus". Kaip žinia, Donelaitis neparašė scenos veikalo, o poemą "Metus", bet ją scenai pritaikė Kazys Veselka, o patį vaidinimą surežisavo Algimantas Dikinis. Tai pirmas toks bandymas, ir kaip Amerikos lietuvių spauda mini, gana gerai pavykęs.

verstus krūmus, kad laiku užbėgtų avims už akių. Jai atrodė, jog ji bus jau aplenkusi avis ir ji pradėjo rėkti ir mosuoti rankomis, kad paverstų avis reikiamon pusėn. Avys pasisuko, ir ji lengviau atsiduso. Bet tą akimirką jos vėl staigiai atsiskuto ir, nekreipdamos dėmesio į Katrynos riksmą, it žaibas, metėsi kiton pusėn.

— Katryna, Katryna! — šaukė kiti kiek tik anų plaučiai leido ir skubėjo jai pagalbon.

Uždususi, suprakaitavusi, nukaitusiais skruostais ji puolė pirmyn, dar kartą mėgindama sugrąžinti avis, bet paslydusi ant samanoto akmens parkrito. Avys, bliaudamos įvairiausiais balsais ir keldamos nežmonišką triukšmą, dingo salos gilumoje.

— Ką jos kur galą gauti! — keikėsi vienas bernų.

— Dabar mes jų jau niekad nesurasim, taip išgąsdinę, — atsiduso Liza.

Tą valandėlę pro krūmus pasigirdo Svenssono cypčiojimas:

— Žmonės, ar suradot avis?

Peteris užsidėgė:

— Tai tu, prakeiktas griozde, pabaidė avis tuo metu, kai mes buvom besuvarą jas stačiai valtin!

— Kas! Arba visai nesipainiok po kojų, arba galėsi laikyti savo avis visą žiemą šitoje saloje.

— Ne, jau verčiau aš eisiu valtin, — suniurnėjo kapitonas pats sau ir paskubėjo pasišalinti. Jis išsigando.

Katryna, sustingusi iš baimės, pakilo ir pradėjo nervingai verkti. Ji visuomet bijojo, kad kas neatsitiktų jos nusilpusiam kūnui, kuriame brenė nauja gyvybė. Ne jos įprotis buvo raudoti dėl menkelių, bet dabar ji atsiduso už didelio akmens ir skarele šluostėsi ašaras.

Kitų balsai buvo girdėti kažin kur toluomoje. Aplink ją šlamėjo medžiai, iš už miško ošė jūra. Du medžiai, vėjo vienas į kitą trinamį, gailiai girdėjo ir šakos čireno kažin koks paukštėlis. Visai arti Katrynos pilkai ruda voveraitė perbėgo pievelę. Katryna giliai, skausmingai atsiduso. Buvo taip ramu ir tylu miške, ir oras, kaip koki vaistas, skverbėsi jos krūtinėn. Kad taip likus čia besėdėti už to akmens, kad nereikėtų grįžti į žmones. Sėdėti čia nieko nedarant, negalvojant ir austi iš samany minkštą, žalią kilimą savo kūdikėliui. Bet dar ne, dar ji neatliko savo gyvenimo priedermės. Jai reikėjo dar tęsti kovą, veržtis pirmyn.

Ji išlygino suglamžytą skepetaitę ir apsiūlė galvą. Paskui ji atsikėlė ir nuėjo ta kryptimi, iš kur silpnai buvo girdimi kitų balsai. Nuėjo tęsti darbo...

Pagaliau jiems pavyko suvaryti avis žardin ir užkelti vartus. Svenssonas atėjo iš valtys ir pradėjo skaičiuoti neramiai kaimenę. Katryna ir Liza minkštai skarmalais rišo avims kojas, kad jos neišbėgiotų. Vyrai nešė avis valtin, kur dėjo jas eilėmis, vieną greta kitos.

Kelias atgal buvo nemalonus ir šaltas. Vyrai irklavo, o moterys prižiūrėjo neramias avis, kurios vis blaškėsi ir bandė atsistoti ant silpnų kojų. Po ilgo bėgiojimo saloje dabar visi jautė šaltį. Pūtė smarkus vėjas ir bangos taškė per valtį. Kol jie parplaukė namo, buvo jau visai tamsu, šaltis sustiprėjo taip, kad jų sukietėję drabužiai braškėjo benešiojant jiems avis ir krante laukusius vežimus. Kalendami dantimis jie visi drauge nuėjo kieman.

— Katryna, — tarė Liza, — dabar tu turi sušilti. Persivilk sausais drabužiais ir išgerk ko nors šilto.

— Taip, — suniurnėjo Katryna. O savyje ji pagalvojo: kaip aš galiu sušilti, neturėdama malkų. Man dar reiktų eiti miškan ir prisirinkti žabų.

Kai ji pasuko į kalno keliuką, Svenssonas su-cypė:

— Labanakt, Katryna, ateik rytoj kirpti avių. Už tai gausi vilnų.

— — — nakt, — atsakė Katryna.

Parėjusi namo ji išgėrė puodelį šalto pieno sugrauzė rieketę sausos duonos su sūdyta žu- vim. Drebdama nuo šalčio ji atsigulė ir susivertė ant savęs visus rūbus, kokius tik turėjo. Paryčiu ji užmigo neramiu miegu.

JOHANO GRĮŽIMAS

Buvo jau gruodžio mėnuo, ir Katryna galvojo, kad dabar namie, šiaurėje, viskas yra lygu ir balta po storu sniego aplotu. Bet čia sniego nebuvo; vos spėdavo pasiegti, tuoj vėl nutirpdavo. Tai nežmo-niškai suburiandavo kelius ir kelelius. Belapiai medžiai ir akmenuota Törsö atrodė labai nejaukiai ir nykiai. Vėjas švilpdavo namų kampuose ir stūgavo kaminuose. Vienas po kito grįžo į Botvikeną laival ir metė inkarus. Beta susilaukė sūnaus gyvo ir sveiko ir dabar atrodė daug linksmesnė. Apie Johaną dar vis nieko nebuvo girdėti. Katryna, gulėdama naktimis viena, klausėsi žiemos audrų šėlimo; nuo jūros atlekėdavo šurpus vėjas, sužadindamas nakties tamsoje įvairiausius paslaptingus balsus ir al-dus; ji gulėdavo tamsoje dūmūdama savo tamsias dūmas. Lapės darėsi vis drąsesnės ir valkiojos tarp Norr ir Söder kaimų, prasmėkšdamos pro pat Katrynos langus. Ji dažnai girdėdavo kitas vištaves lo-jant. Tai nemaloniai nupurtydavo ją. Lapės lojimas pranašauja mirtį, ir todėl jis jai buvo dar nemalonesnis ir šurpesnis. (Bus daugiau)

PASKUI KREPŠININKUS IR KNYGNEŠIUS

A. Krausas

Bežiūrint mūsų brolių amerikiečių šaukių krepšinio rungtynių Melbourne, atgijo senoji aistra tam mūsų tautiniam žaidimui. Prisiminti II-sios Europos krepšinio pirmenybės, vykusios Rygoje 1937 m. Tais metais šiaulių Valstybinės Berniukų Gимnazijos Pedagogų Taryba man, kaip tos gimnazijos vicedirektoriui, pavedė suorganizuoti gimnazistų ekskursiją Rygon ir palaikyti mūsų valstybinės rinktinės nuotaiką rungtynių metu. Toji nusisežtoji gimnazistų šimtinė i Europos krepšinio pirmenybės labai praverė. Pirmenybių organizatoriai latviai buvo nevien šeimininkai, bet ir Europos krepšinio meistrai. Jie žūt būt norėjo išlaikyti ir toliau Europos krepšinio meistro vardą ir didžiausiu užsispyrimu siekė jo neišleisti iš savo rankų. Su kitų valstybių komandomis nesunkiai lietuvių rinktinė susidorojo ir laimėjo žymia persvara, tik su latviais ir italais įvyko dramatinės, labai įtemptos varžybos. Toje įtemptoje kovoje ir žiūrovų šeiminių tūkstantinių šauksmų triukšme šiauliški gimnazistų saviški palaikymas ir raginimas teigiamai veikė mūsų rinktinės vyrus. Už tą moralinę pagalbą mūsiškė rinktinė, laimėjusi Europos meistro vardą, užskau grįždama namo i šiaulių Gimnaziją padėkos vizitui. Entuziazingai buvo čia sutikti ir išlydėti. Daug kas lydėjo iki Kauno ir išgyveno laimėtojų sutikimą mūsų sostinėje. Aš pagautas entuziazmo taip pat su laimėtojų atsidūriau Kaune ir tik vakare grįžau namo.

Po mūsų brolių amerikiečių rungtynių šiais metais Melbourne labai norėjau su jais tuoj vykti Adelaidę, bet beruošiama Done-laičio akademija mane sulaukė ir tik tenyvykau paskutinėmis rungtynėms. Jos buvo labai įtemptos ir karštos, atnešusios mūsiškiams pergale paskutinėmis minutėmis. Prieš išlydint toliau i Perthą, norėjau pakalbėti su rinktinės vadovu, bet adelaidiški dēka tam ir čia nebuvo tinkamos progos lyg rinktinė būtų jų nuosavybė... Bet to neapkartintas su entuziazmu ir gerasi linkėjimai prisijungiau Adelaidės aerodrome išlydint mūsų šaukiausių krepšininukų rinktinę.

Savo apsilankymą Adelaidėje pasirūžau išnaudoti ir lietuviškos knygos platinimui. Pirmiausia susitikau su nepalastamu lietuviškos knygos propaguotoju inž. J. Riauba, kuris jau ilgesnį laiką palaikė ryšį su Pietų Australijos Bibliotekos vienu iš vadovų Mr. Jenkins ir vis dar pastangų nuteikti ir lietuviškai knygai. Ponas J. Riauba supažindino mane su aukščiau minėtu knygyninku, kuriam pristatė čia 24 lietuvių ir anglų kalbomis knygas. Iš jų Pietų Australijos Viešoji Biblioteka užpirkė šias knygas:

Vinco Krėvės raštus 6 tom., Balio Sruogos 6 tom., Vaclovo Biržiškos Aleksandrynas I ir II dal., ALB Metraščių, Blezdingėles prie Torrenso, Dr. J. Balio, Lietuvių Dainos Amerikoje, Vydūno, Probočių Sešėlius, Piesarsko, Lietuvių — anglų kalbų žodyną ir svetimtaučiams lietuvių kalbos vadovėlį "Lithuanian Self-Taught". Ateity žadėjo įsteigti lituanistikos skyrelį. Kad toks skyrelis būtų įsteigtas prie Pietų Australijos Bibliotekos, yra būtina iš pačių lietuvių pusės parodyti gyvą susidomėjimą lietuviškomis knygomis. Jei tos užpirtos knygos nebus skaitytos ir niekieno nepareikalaujamos ne tik kad tokio skyrelio nebus įsteigta, bet ir esamos bibliotekoje lietuviškos knygos išnyks iš lentynų ir atsidurs jos sandėly. Tad laikas nuo laiko užsukime bibliotekon ir pasiprašykime lietuviškų knygų. Mūsų pareiga pažinti savo klasikų ir pagalbėti jiems patekti i bibliotekas!

Prie progos aplankiau ir Adelaidės Universiteto Biblioteką ir čia susipažinau su bibliotekos vedėju pavaduotoju Mr. E. Wilkinsonu. Sudarius universitetui tinkamą lituanistikos rinkinį teks ateity pasiūlyti įsigyti.

Savo užsibrėžtą tikslą aprūpinti visas Australijoje didesniąsias bibliotekas pagrindiniais lituanistikos veikalais netrukus įvykdysiu. Jau turimas ryšys beveik su visomis žymesnėmis bibliotekomis. Kai kurios iš jų jau įsigijo gausesnius lituanistikos rinkinius. Lankiausi ir pas knygų platintojus M. Urboną bei A. Kubilių. Pirmasis dėl pasilpnėjusios sveikatos jau pasitraukė nuo knygnešystės. Buvo įdomu su juo pasikalbėti patirtais laimėjimais ir sunkumais beplatinant knygas. Ponas A. Kubilius vis su dideliu patvarumu vykdė knygų platinimo darbą. Tik nusiskundžia, kad paskutiniu metu lietuviškoji plokštelė lengviau nuperkama, kaip knyga. Jis labai gražiai įsikūręs L. Katalikų Centro rūmuose ir turi tam tikslui atskiras patalpas. Nereikia knygų kas sekmdienį išdėlioti ir vėl sukrauti i spintas. Jos čia visą laiką tvarkingai išdėstytos būna.

Turėjau didelį malonumą porą vakarų padiskutuoti su septynis metus dirbusiu Teatro — Studijos vadovu režisierium J. Gučium ir davusiu 24 spektaklius. Kiek daug jėgų ir laiko teatro kultūrai patuštai Gaila, kad jo sveikata pradeda šlubuoti ir nebegali su

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Pone Redaktorau,

"Nuotrupos iš Adelaidės" korespondencijoje, tilpusioje "Mūsų Pastogės" lapkričio 23 dienos numerje, reikalingas būtinai patikslinimas. Šios korespondencijos skyrelyje "Paradai ir pyragai" autorius, tarp kitko, rašo: "Šių metiniame madų parade, kuris įvyko lapkričio pradžioje, Sekcijos ponys su visa eile talkininkių paruošė loteriją (mano pabraukta J.A.) Velykinių pyragų stalą". Korespondencijos autorius negalėjo nežinoti (nes tas buvo skelbta "Adelaidės Lietuvių Žiniose" ir pasakytą Sekcijos pirm. p. Straukienės parado atidarymo kalboje), kad Velykinis stalas buvo paruoštas supažindinti mūsų jaunimą su tikru lietuvišku Velykų stal. Loterija buvo tik pasėka, nes negi tuos puikius gaminius tiksliau būtų buvę išmesti lauk.

Kai kurių gaminių paminėjimas, o kitų nepaminėjimas australų spaudoje priklausė "The Advertiser" korespondentų nuožūrai.

— * —

Straipsnyje "Jaunieji menininkai", tilpusiame tame pačiame "M.P." numerje, apibūdinant kiekvieną menininką paminėta, kad jis ar ji yra laimėję eilę prizų įvairiose varžybose. Patikslinama, kad Dalia Vilūnaitė jau visą eilę

metų laimėjo daugiausiai prizų, o šiais metais iš dešimties galimų ji laimėjo vienuolika... Mat, vienuoliktas buvo paskirtas už laimėjimą anų dešimties.

Su pagarba

J. Arminas

Laiškas Redakcijai

Lapkričio 10 d. "The Advertiser" dienraštyje Adelaidėje atspausdinti lietuviškų patiekalų aprašymai iššaukė mūsų moteriškos visuomenės tarpe pasipiktinimą ir kaltinimą.

Kadangi šie maisto gaminių aprašymai minėtam dienraštyje atsirado ryšy su Moterų Sekcijos madų parado metu paruoštu Velykų stal, o aprašymų tekste ir kaltinimuose minima mano pavardė, randu reikalinga duoti apie tai keletą paaiškinimų.

Velykų stalą Moterų Sekcija paruošė norėdama supažindinti mūsų jaunimą su Velykų tradiciniais valgiais. Visai nebuvo galvota, pasirodžius Velykų stalą reklamuoti australų tarpe ar jų spaudoje. "The Advertiser" laikraščio atstovai parado metu atsirado privačios iniciatyvos dėka, bet ne Moterų Sekcijos kviešti. Dėl tos priežasties žurnalistas apžiūrinėjo patiekalus ir kalbėjosi su daugeliu ponų, besisukinėjančių prie stalo, kai Moterų Sekcijos valdybos moterys buvo iki ausų užsiėmusios madų parado pravedimu. Aš asmeniškai su žurnalistais kalbėjausi vėliau ir tik kas lietė patį Velykų stalą ir jo kilmę. Žurnalistai iš pasikalbėjimų užrašė tik tai, kas jiems atrodė įdomu. Aš neturėjau jokios ga-

kuoti. Tuoj po valgio ir ypač šaltame vandeny nesimaudyti.

Kam toli jūra ar kitos maudy-mosi vietos, tas bent įsivaizduotai gali pasimaudyti prisiliedęs šalto vandens vonioje ir dar saują druskos pasisūdęs. Tas veikia raminančiai.

Kas pavargęs, susirūpinęs, neruotas naktį negali užmigti, tas turi eiti i vonią ir vanduo jam padės. Jeigu po nakties nesijaučiama pailsėjęs ir net mieguistai, persilie-kime vandeniu ir atsigaivinsime.

Neturint vonios ar purkšlės namuose patartina pamirkyti rankluostį šiltame vandenyje ir juo pasitrinti visą kūną. Tai pakartoti kelis kartus, o po to dar panašiai baigiant persitrinti rankluosčiu, mirkytu šiltame vandeny.

Dar vienas patarimas. Sušalus praustis tik šiltu vandeniu, kol apšyla, ir tik po to apsiprausimą baigti šaltu vandeniu. Neturint šilto vandens reikia pirma kaip nors apšildinti ir tik tada birsti i šaltą vandenį arba stoti po šalta purkšle.

Jonas Normantas

ankstybesniu entuziazmu ir pasi-šventimu tęsti labai svarbaus režisieriaus darbą.

Teko pabuvoti bičiulio P. Luko-šiuo šeimoje. Jis anksčiau buvo didelis knygnešys Adelaidėje. Šiuo metu jis nukreipė savo dėmesį i šachmatus. Man ypatingai įdomu buvo jo pasakojimai apie tris profesorius brolius Biržiškas ir kaip jis per apkasus ir bombardavimus išgelbėjo bei išsaugojo prof. Vaclovo Biržiškos medžiagą — Aleksandryno rankraščius. Štai šian-dien jau atspausdinti to labai vertingo veikalo du tomai, trečiasis tomas spaudoje. To veikalo pasirodymas yra didelis laimėjimas lietuvių bibliografijos mokslui. Esu Australijai iškovojęs nupigintą kainą už Aleksandryną. Imantieji visus tris tomus gali įsigyti po £2.10.0 vieną tomą.

Aplankiau ir buvusį lietuvių skautų vadą Danijoje s. Joną Vanagą. Aistringai žiūrėjau jo gražiai sutvarkytus įvairius rinkinius iš mūsų bendruomenės gyvenimo. Jo rankose ir paprasti lapai, dokumentai, leidiniai susirikiuoja i nuostabius rinkinius, gražiai ir tvarkingai, su dideliu skoniu įrištus ir apsaugojami ateinančioms kartoms. Jonas Vanagas atlieka didelį darbą. Jis iki gyvo kaulo persiėmęs tuo savo pamėgtu darbu. Prieš kelis metus įsteigęs Lo-bethaly pagarsėjusį Pietų Australijoje muziejų, kuriuo nepaprastai didžiuojasi patys australai. Tuo jis labai pasitarnavo šiam kraštui ir tuo pačiu mūsų Tėvynei Lietu-vai. Esu giliai paveiktas jo ir jo šeimos nuostidumu bei nuveiktais darbais.

Prieš išvykstant namo užskau-pas p. Serelius, kurie mane maloniai priėmė ir padovanojo Kraš-to Valdybos Bibliotekai trūkstantį 9 tomą Kaune spausdintosios Lietuviškosios Enciklopedijos. Nega-liu ir šandient pamiršti gilių iš-pūdžių ir šilumos patirtos Adelai-dės bičiulį tarpe.

IV — ji Rajoninė Stovykla

Melbourno pašonėje, Wonga Parke, ponų Cliffordų žemėje, Yarros upės įlankoje, prakitau apvar-vėję sunkiai dirba Melbourno "Džiugo" Tunto skautai vyčiai. Jie ruošia vietą IV-tajai Australi-jos lietuvių skautų Rajoninei Stovyklai, i kurią žada suvažiuoti Can-berros, Sydnejaus, Brisbanės, Ade-laidės, Geelongo ir Melbourno skautai ir skautės.

Sausio 2-trą dieną čia išaugs di-džiulis palapinių miestas, kur pa-radų aikštės viduryje, iš augsto bokšto rytais balsiu trimtu bus žadinami šio miesto gyventojai. Čia per dešimtį dienų vyks gyvas judėjimas, kur kiekvienas jaunas-is gyventojas turės nustatytą darbo ir gyvenimo programą.

Laikantis tradicijų bus bandoma dailiai išplanuoti stovyklos rajoną ir įrengti tautinio meno išdirbinių parodą, kuriai paruošti ir vado-vauti apsiėmė v. skautė Rasa Žižytė. Kad šioji paroda būtų sėkmin-

limybės patikrinti, ką jie spaudai paruošė ir paskelbė.

"Advertiser" atspausdinto aprašymo ir pavadinimų netikslu-mais aš pati buvau nemaloniai nu-stebinta, bet neradau jokios gali-mybės padėties pataisyti.

G. Straukienė

P A D E K A

Lietuvių Laidojimo Biuras (Funerals of Distinction) reiškia nuoširdžią padėką statybininkui — meistriui Albinui Kutkai, p. Vytautui Mickevičiui ir dail. Vaclovui Ratui už talką, nuoširdžias pastangas ir patarimus statant naują laidojimo biurą Fairfield, kurio mes tegalime tik didžiuotis. Už tai jums dar kartą didelis dėkui.

Lietuvių Laidojimo Biuras
(Funerals of Distinction)

Lietuviai pasaulyje

IDOMUS TEISMO SPRENDIMAS

IŠ ROMOS ATGAL I LIETUVĄ

Chicago vienas teisėjas, spren-damas palikimų bylas, paskelbė, kad turtų paveldėtojai, gyveną So-vietų Sąjungos pavergtoje Lietu-voje, negali gauti palikimo, nes nėra įrodymų, kad paveldėtojai už geležinės uždangos galėtų tais pa-likimų pinigais pasinaudoti. Teis-mo sprendimu, paveldėtojų pinigai bus saugomi banke, kol galės jais netrukdomai naudotis.

*

Nidos Knygų Klubas Londone (Anglijoje) leidžia literatūros me-traščių — almanachą, kuriame daly-vauja apie 30 lietuvių rašytojų. Metraštis numatomas leisti kasmet.

*

Lapkričio 26 — 30 d. d. Detroito (Amerikoje) įvyko visuotinis Ame-rikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas. Šiame suvažiavime skaitė paskaitą ir buv. Vytauto Di-džiojo Universiteto profesorius Dr. Juozas Eretas. Suvažiavimo pro-ga buvo surengtas jaunųjų meni-ninkų paroda, vyko atskirų grupių seminariai, ideologinių organizacijų vakarai ir kt. Šio suvažiavimo metu išrinkta nauja Amerikos Lie-tuvių Stud. S-gos Centro Valdyba, kurios pirmininku yra Algis Zapa-rackas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, Mich. 48072, U.S.A.

Kanados liet. spauda skelbia, kad šiaurės Amerikos lietuvių krepšininukų išvyka i Australiją kaštavo 19.000 dolerių. Dalį šios sumos — 4.000 dol. surinko Aus-tralijos lietuviai iš įvairių paren-gimų ir apie 15.000 dol. sudėjo U.S.A. ir Kanados lietuviai.

VERTINGA KNYGA

Steponas Kairys. TAU, LIE-TUVA. Antroji knyga. Išleista Amerikos lietuvių Socialdemokratų s-gos Literatūros fondo J. Jan-kausko palikimo lėšomis, 1964 m. 480 psl., kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Gaunama adresu: Mr. K. Bielinis, 29 West 57 Street, 10 Fl., N. York, N. Y., 10019, USA.

Vertinga knyga, aprašant daug-elį įdomių ir svarbių faktų bei įvykių, kurie dokumentuoti.

pašto adresas: Lithuanian Scout Camp. Wonga Park P. O. Victo-ria.

Elbe

Sesė AUDRONĖ PARAGYTĖ

ir

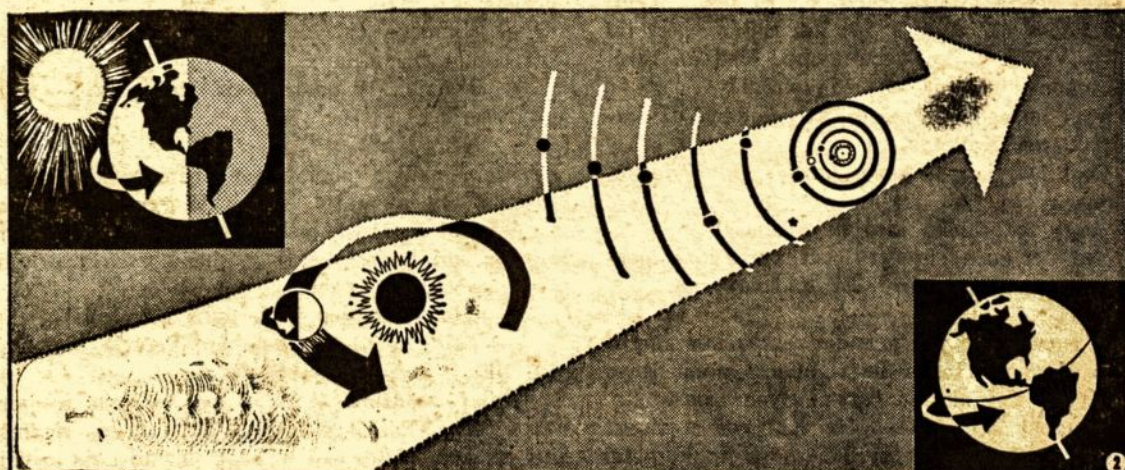
ANTANĄ KESMINĄ

sutuoktųjų proga nuoširdžiai sveikina

Melbourn "Džiugo" Tuntas
Skaucų Skyrus.

Paruošė Verus

PAŽINKIME ŽEMĘ

PLANETOS — Žemė drauge su kitomis planetomis skrieja aplink saulę. Kelionė užtrunka apytikriai 365 dienas. Žemė yra 93 mil. mylių nuotoly nuo saulės ir skriedama 18½ mylių per se-

kundę per metus nukeliauja 595 milijonus mylių. Saulė su visomis savo planetomis irgi nestovi vie-toje bet skrenda per erdvę maž-daug 43.000 mylių greičiu per va-lundą. Žemės juosmuo per ekva-

torių siekia 25.000 mylių. Jos svoris — 6.6 sekstilijonų tonų. Erdvėje yra ir daugiau grupinių kūnų, panašių kap žemė, bet apie juos nedaug žinome.
(Bus daugiau)

VANDUO

Didesnį žemės paviršiaus plotą sudaro vandenynai. Ir mūsų kūno tūris apie 85% sudaro vanduo.

Senų pažiūrų gydytojai skelbė, kad nesą sveika gerti daug van-dens ir vasaros karštomis dienomis reikia susilaikyti nuo gėrimo, kad neapsunkintų inkstų. Australi-joje bent prieš keliolika metų tokia pažiūra buvo praktikuojama ka-riuomenėje. Dar atlikdamas darbą sutartį pats mačiau, kaip kariai, grįžę iš pratimų ir tai kaitriomis vasaros dienomis buvo vaikomi nuo vandens. Liepdavo pasitenkinti arbatos ar kakao puodeliu.

Lietuvos kariuomenėje buvo prak-tikuojamos naujos gydytojų pa-žiūros ir kiekvienam buvo leidžia-ma gerti kiek ir kada kas norėjo.

Kaip kitas kūno dalis, taip ir inkstus apsunkinti ir sugadinti ga-lima geriant alkoholinius gėrimus. Nesugadinti skysčiai, ypač gry-nas vanduo ir vandeninai vaisiai neapsunkina ir neteršia inkstų, bet dargi juos valo.

Sveikatos mokytojai pataria iš-ryto tuoj atsikėlus ir vakare einant gulti atsigerti gryno vandens. Kas nepratęs gerti gryno vandens arba vandens su prieskoniais, tas gali gerti labai silpną kavą arba silpną arbatą, tik ne baltu cuk-rum saldytą. Vietoje kavos ar ar-batos patartina gerti vandenį su

pienu ar vaisių sūka.

Reikia stengtis dažnai plauti burną ir dantis. Jei neturite dan-tų pastos ar šepetėlio, tai bent vandeniu reikia burną praplauti po kiekvieno valgio. Užsilikusios maisto dalelės burnoje ima greitai gesti gadindamos dantis ir net skilvi.

Be švaros ir tvarkos nėra gro-žio. Kadangi švarai vanduo yra būtinas, tai daug kas tautų ir ats-kirų asmenų kultūrą matuoja van-dens ir muilo suvartojimo kiekiu. Kultūringi žmonės bent kartą i dieną visą kūną apsiplauna. Po šil-to dušo visados patartina ir svei-ka persiliesti šaltu vandeniu. Ly-giai ir šiltos vonios užbaigtinos šaltu vandeniu. Šaltas vanduo už-daro odoje atsivėrusias poras ir tuo apsaugo nuo greito peršalimo. Šiltas vanduo šaltu keistina ne-staigiai ir šaltame vandeny nerei-kia ilgai būti.

Maudytis jūrose, ežeruose ar upėse bei dirbtiniuose tvenkiniuo-se vasaros metu ne tik malonu, bet ir nepaprastai sveika. Kada vanduo pakankamai šiltas, galima braidyti ir plaukioti visą valandą, bet rudenį ar pavasarį dar esant šaltam vandeniu užtenka ir vie-nos minutės. Išsimaudžius šaltame vandeny reikia būtinai nusišluos-tyti ir apšilimu dar pasigimnasti-

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

"VYTIS" PIRMAUJA

Adelaidės "Vyties" krepšinio komandos vasaros sezono sužaidę iki šiol apie 5-6 rungtynes ir visos eina be pralaimėjimų. Galiausiai šis rekordas kristi, bet verta pasidžiaugti iki dabar atsiektomis pergalėmis.

Vyrų pirmoji komanda prieš East Adelaide laimėjo 69-29 (29-12). Tai lengvai laimėtos rungtynės. Taškus pelnė J. Gumbys 26, Atkinson 12, E. Pocius 10, R. Daugalis 9, J. Jaunutis 8 ir A. Radzevičius 3. Rungtynės prieš Y.M.C.A. laimėtos 61-36 (25-14). Per šias rungtynes taškus pelnė: J. Gumbys 18, R. Daugalis 15, J. Jaunutis 13, Atkinson 11, A. Radzevičius 4.

Antroji vyrų komanda laimėjo prieš Postal 57-30 (39-23). Taškai: A. Lapšys 19, R. Pocius 18, V. Stankevičius 11, E. Gudelis 5 ir L. Urmonas 4.

Trečioji komanda, sudaryta iš jaunesnio amžiaus žaidėjų, nugalėjo Enfield 40-24 (16-16). Taškus pelnė: V. Straukas 14, A. Bernaitis su J. Smit po 8, H. Ford 6, D. Andrew 3 ir V. Šerelis 1.

Ketvirtoji jaunių iki 16 metų komanda laimi jau kelintą kartą. Komandą North nugalėjo 90-19 (45-6). Komandai taškus pelnė: A. Jonavičius 36, J. Jaunutis 21, P. Kanas 17, A. Jaunutis 7, A. Palaitis 4, K. Smit 3 ir G. Andrew 2.

Jaunesnių kaip 12 metų komanda laimėjo prieš C.Y. III 23-19 (10-8). Taškus pelnė: A. Skiparis 13, A. Pauliukevičius 6 ir V. Matikulas 4. Susitikę su to paties klubo IV komanda laimėjo 24-8 (14-2). Per šias rungtynes taškus pelnė: A. Skiparis 10, A. Pauliukevičius 6, V. Matikulas 6 ir K. Pauliukevičius 2. Be šių už komandą žaidė V. Nortkus, R. Beinoravičius ir M. Jaunutis.

Mergaičių komanda laimėjo prieš West 53-9 (28-4). Taškai: N. Vyšniauskaitė 18, R. Andriusytė 16, G. Krivickaitė 6, A. Krivickaitė 5, M. Šiukšterytė 4 ir I. Pečiulytė su M. Lapienyte po 2. Prieš United Church laimėta 46-27 (14-15). Silpnokai žaista pirmasis puslaikis. Taškai: G. Krivickaitė 18, R. Andriusytė 12, N. Vyšniauskaitė 10, M. Šiukšterytė 4 ir I. Pečiulytė 2.

Antroji mergaičių komanda nugalėjo Torrents 28-12 (18-2). Taškai: V. Jucytė 14, L. Kuncaitytė 8, R. Marcinkevičiūtė, K. Baškutė ir E. Matiukaitė po 2.

Prieš West Adelaide laimėta labai kukliu rezultatu, būtent, 15-10 (5-10). Antrame puslaikyje vytišės pakartojo pirmo puslaikio priešingą rezultatą. Taškai: E. Matiukaitė 6, L. Kuncaitytė 5, M. Lapienytė 3 ir K. Baškutė 1.

Tinklinyje vyrų komanda, ėjusi be pralaimėjimų du kartus

pralaimėjo ir atsidūrė ketvirtoje vietoje. Pralaimėta prieš stiprią latvių komandą ir visiškai netikėtai galbūt ir nepelnytai prieš rusų komandą.

Moterų tinklinio komanda, susitikusi Estonian I, turėjo galimybės laimėti, bet praktiškai iš trijų setų; 9-15, 15-13, 10-15. Prieš Estonian II komandą laimėjo 15-5, 12-15, 15-9.

Dar vienas laimėjimas prieš D.P.F.A. komandą 15-7, 15-3. B.N.

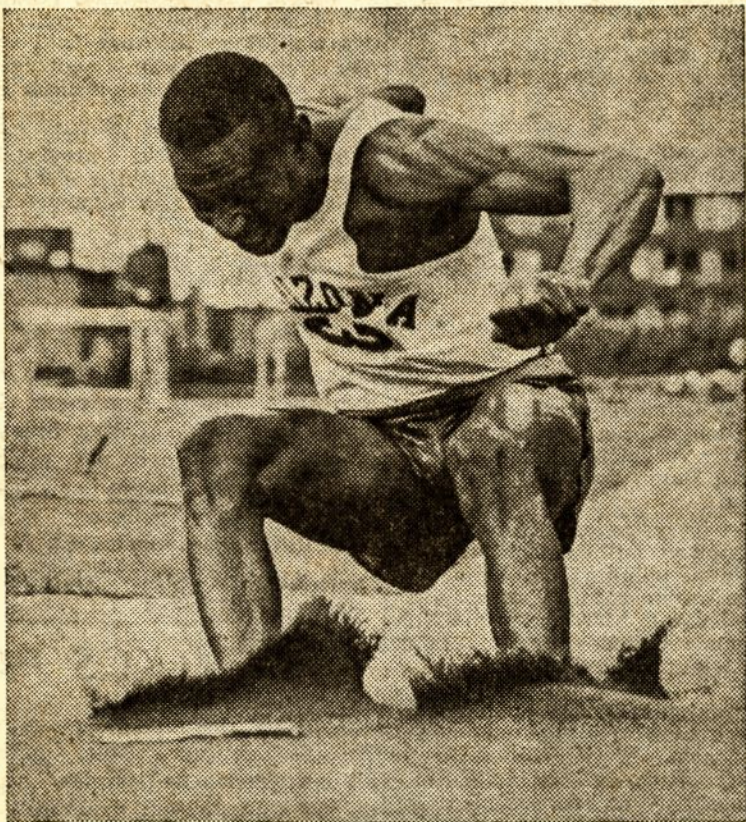
LAIKAS JAU BAIGTI

Nuo Amerikos lietuvių krepšinio vizito Australijoje jau praėjo penki mėnesiai, tačiau Svečių Priėmimo Komitetas Sydneyje dar iki šiol savo darbo oficialiai nėra užbaigęs ir nepatiekęs oficialios apyskaitos.

Būdamas to Komiteto narys kartu su kitais savo kolegomis gauname iš visuomenės daug užklausimų, norinčių oficialiai žinoti mūsų darbo galutinį balansą. Tačiau nei aš, nei kiti nariai į tai nieko tikslaus negalime atsakyti, nes Svečių Priėmimo Komiteto Sydneyje pirmininkas p. V. Augustinavičius dėl man ir kitiems nesuprantamų priežasčių neaukia užbaigiamojo susirinkimo, nors paskutiniame mūsų susirinkime, įvykusiame rugsėjo 21 d., buvo visų aiškiai nutarta, jog išsiaiškinus eilę dalykų tuoj pat pirmininkas turi sušaukti baigiamąjį susirinkimą. Toks pirmininko neaiškus delsimas neleidžia mums padaryti galutinės apyskaitos ir visas turimas knygas bei sąskaitas perduoti revizijos komisijai.

Nors jau ne viena kartą tuo reikalu kreipiausi į pirmininką, tačiau šis kreipimasis buvo lyg balsas tyruose. Negalint toliau šio reikalo delsti, aš kreipiuosi į šio komiteto pirmininką p. V. Augustinavičių sušaukti baigiamąjį šio komiteto susirinkimą, kad galėtume užbaigti buvusį mūsų darbą ir galutinai atsiskaityti vieša savo apyskaita išsklaidyti sklandžius įtarimus Sydney lietuvių visuomenėje.

A. Laukaitis,
Svečių Priėmimo Sydneyje
Komiteto narys

Rekordinis šuolis — Arizonos universiteto (U.S.A.) studentas Gayle Hopkins šuolyje į tolį nušokęs 26 pėdas 9 1/2 inčo (8.159 metro). Tokio olimpijadoje jis buvo nugalėtojas.

TITANIJUS

Technikos amžių nuostabūs metalas titanijus (Ti) įgauna vis didesnę reikšmę. Ten kur reikalinga didelė stiprumas ir atsparumas karščiui, titanijus išstumia aliuminijų. Pačių naujausių lėktuvų, kaip C-106, paviršiaus plokštės pagamintos iš titanijaus. JAV laivynas stato bandymams povandeninio laivo modelį, pagamintą grynai iš titanijaus metalo. Lėktuvų varikliai jau seniai naudoja titanijų.

Šio metalo didėjantis poreikslavimas duoda daug vilčių Kanados metalurgijai. Yra žinoma, kad Kvebeko ir Ontario provincijose yra dideli titanijaus rūdos klodai. Titanijus, kuris yra 40 proc. lengvesnis už plieną ir daug atsparesnis už aliuminijų, iki šiol yra gaunamas iš dviejų rūdų rūšių: rutilio ir ilmenito. Ilmenito rūdos klodai randami Kvebeko prov. prie Allard ežero. Ekspertai spėja,

kad tai didžiausi rūdos klodai visame pasaulyje — apie 150 mil. tonų. Ji turi 35 proc. titanijaus ir 40 proc. geležies. Iki šiol kasmet iškasama tarp 3 ir 4 šimtų tūkstančių tonų. Rūda gabenama į Sorel miestelį elektrinę liejyklą, kur gaunamas titanijaus dioksido koncentratas, kuris gabenamas į JAV tolimesniam apdirbimui. Prie St. Urbain yra rutilio rūdos klodai, bet produkcinė gamyba maža. Ontaro prov. yra dideli "titaniferous mag-

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 63-2231

XV-JI SPORTO ŠVENTĖ ČIA PAT!

Australijos lietuvių sportuojantis jaunimas stovi prieš pat savo metinę Sporto Šventę, kuri šiemet turi jubiliejinį pobūdį, nes įvyksta iš eilės penkioliktą kartą. 1962 metais suderinus Sporto Šventę su Krašto Tarybos atstovų suvažiavimu ir Meno Dienomis, įvykusiais Adelaidėje, buvo pertraukta Sporto Švenčių eilės tvarka, kas duoda progos Melbournui ją ruošti antrą kartą iš eilės.

Nors Sporto Švenčių rengėjas pagal statutą yra ALFAS Valdyba, praktiškai visą darbą atlieka ir Šventę paruošia bei praveda vietos sporto klubas. ALFAS atlieka tik ryšinininko pareigas tarp Šventės organizuojančio ir atvykstančių klubų. Labai džiugu pabrėžti, kad Melbourn VARPO klubo valdybai pavyko XV-tai Sporto Šventei gau-

ti Albert Park krepšinio stadioną, kuris yra laikomas viena iš geriausių šios rūšies patalpų Australijoje. Žinant su kokiais sunkumais yra surištos šios salės gavimas, tai reikia laikyti dideliu klubo valdybos ir ypač jos nenuilstančio pirmininko V. Bladzevičiaus nuopelnu. Graži salė ir patogūs įrengimai sudarys puikią aplinką Sporto Šventei ir Tautinių Šokių Festivaliui. Ir dalyviai ir žiūrovai turės geras sąlygas, kurių trūko perėjusių metų Šventėje.

ALFAS Valdyba labai džiaugiasi, kad Sporto Šventės atidarymo metu įvyks Tautinių Šokių Festivalis. Ši mūsų tautos meno išraiškos forma yra itin artima sporto klubams, kurių nariai daugumoje yra tautinių šokių grupių dalyviai. Reikia tikėti, kad Tautinių Šokių Festivalį ir Šventės varžybas stebės gausus skaičius melbourniškųjų ir svečių, suvažiavusių iš visos Australijos ir įvairius tuo pat metu Melbourne vyksiančius rengimus.

Čia reikia iškelti vieną teigiamą VARPO klubo įvedamą naują mūsų Sporto Šventės, būtent, susipažinimo pietų nuli-

kėlimą į vakarą ir pietų pratęsimą šokių. Šventei vasaros metu vykstant, dažnai pasitaikydavo, kad už pietų stalo reikėjo sėdėti net 100° karščio. Ruošiant pietus vakare, net ir labai karštos dienos atvėju galima tikėtis oro atvėsimo. Kas liečia šokus, jie bus puiki proga iš įvairių vietovių atvykusiam jaunimui arčiau susipažinti dar prieš Šventę, nes paprastai toks bendras pobūvis įvykdavo tik po Šventės uždarymo.

Si mintis buvo prieš kiek laiko iškelta spaudoje ir malonu, kad VARPO valdyba ją šioje Šventėje įgyvendins.

Šiais metais išgyvenome istorinį įvykį — Australijoje lankėsi Amerikos lietuvių rinktinė, kurios puikių pergalių virtinė išjudino mus dar gyvesnei sportinei veiklai. Yra vilties, kad neužilgo įsisteigs lietuvių sporto klubas Perth, reikia tikėti, kad šiuo pavyzdžiu paseks ir Brisban, laukiame taip pat ir Canberros VILKO atgimimo. Prieaugančio jaunimo visur yra nemažai, tereikia kad veteranai nepatingėtų jį sujungti į lietuvių sporto klubą ar bent komandą, tuo sudarant jaunimui progą

bendrauti lietuviškoje jaunimo organizacijoje. Šie nauji klubai prisidėtų prie mūsų sportinės organizacijos plėtimo ir savo dalyvavimu Sporto Šventės padarytų jas dar įdomesnėmis ir patrauklesnėmis. Šia proga norisi pabrėžti, kad į Šventę vykstančiųjų sportininkų tikslas turėtų būti ne vienu ar kitu varžybų žūbtūniniu laimėjimas, bet dalyvavimas šiame lietuviško jaunimo sąskrydyje, kur varžybos yra tik priemonė užmegsti naujas ir stiprinti senas draugystes tarp Šventės dalyvių.

ALFAS Valdyba linki visiems klubams sklandaus pasiruošimo, o dalyviams laimingos kelionės į XV Australijos Lietuvių Sporto Šventę. Iki pasimatymo Melbourn!

Australijos Lietuvių
Fizinio Auklėjimo ir Sporto
Valdyba

SIDABRINIAI ŽENKLELIAI VARPIEČIAMS

ALFAS Valdyba patvirtino Melbourn LSK "Varpo" Valdybos nutarimo įteikti už ypatingą pasidarymą klubui sidabrinį Amerikos lietuvių sportininkų vizito ženklą šiemis "Varpo" Klubo nariams: A. Bladzevičiui, J. Červinskui, J. Lazauskui.

SPORTO ŠVENTĖS DALYVIŲ REGISTRACIJA

Atvykstančių dalyvių registracija vyks gruodžio 28 d. Melbourn Lietuvių Parapijos Namuose 18 Henry Str., Kensington.

Atvykstantieji traukinio ar lėktuvu prašomi pranešti atvykimo laiką (jei lėktuvu — bendrovės pavadinimą ir Flight No.), kad rengėjai galėtų pasitikti stotyse ir iš ten tiesiog nukreipti į apgyvendinimo vietas.

Atvykstantieji savomis priemonėmis prašomi registruotis viršminėtoje vietoje.

(Iš ALFAS aplinkraščio)

ateityje.

Rimto klubų atstovų dėmesio vertas B. Nemeikos pasiūlymas ("Pasitarkykime savo kieme", M. P. Nr. 40), kuris skatina praversti varžybas, jei šventės užsiregistruotų tik dvi komandos. Šį pasiūlymą priėmus būtų atitaisyta skriauda klubams ir sportininkams, kurie per eilę metų pasiekė sportinį augštą lygį. Skirdami taškus kaip ir kitose varžybose paskatinsime klubus ir sportininkus rimčiau ruošti sporto šventės pirmenybės. To paties siekiant būtų naudinga sporto švenčių metu praversti seminarų sporto vadovams. Išgildenę jaunimo verbavimo bei sportininkų paruošimo metodus, galėtume tikėtis daug geresnių rezultatų ne tik atskiros sporto šakos, bet ir bendrai sporto klubų veikloje. Vargu ar šiemet tas bus įmanoma, nes klubų atstovai mažiausiai tris dienas svarstys čia jau suminėtus įstatus bei jų paragrafus ir dar eilę svarbių einamųjų reikalų, kurie, reikia tikėti, nebus praeiti prabėgom.

Šiems klausimams išsamiai apsisvarstyti susitaupyty daug brangaus laiko, jei ALFAS Valdyba atsiimtų "b)" pasiūlymą dar prieš susirenkant klubų atstovams.

R. Sidabras

ŽINIOS

PATIKSLINIMAS

ALFAS Valdybos sekretorius p. V. Baltutis patikslina, kad šiaurės Amerikos krepšinio komandos kelionės į Australiją išlaidoms padengti Adelaidės aukotojų sąrašas įvyko klaida: p. J. Jonavičius minėtam tikslui aukėjo ne du svarus, kaip kad buvo paskelbta, bet penkis svarus.

PADEKA

"Vyties" sporto klubui ir mūsų mieliems prieteliams p. V. Vilčinskui, A. Krisciūnui, J. Strankauskui, J. Milakniui, P. Andrijačiui, finansinškai parėmusiems mūsų sūnų K. Jaunutį jam vykstant į Melbourną žaisti už Pietų Australijos jaunių krepšinio rinktinę, reiškiamo nuoširdžią padėką.

S.J. Jaunučiai

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

R O S E

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220 Rockdale stotis.

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W. Mūsų atstovas Jūs aplankys kiekvienu metu.

Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JOSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,

10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 — sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytoji paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

GEELONG

SAVAITGALIO MOKYKLOS PABAIGTUVĖS

Gruodžio 6 d. Geelongo Dr. V. Kudirkos vardo savaitgalio mokykla iškilmingai užbaigė mokslo metus.

Iš ryto mokiniai organizuoti su tautine vėliava dalyvavo pamaldose, kurių metu giedojo "Jaunimo choras", vadovaujamas mokyklos vedėjo kun. Dr. P. Bačinskio.

Visos užbaigtuvės vyko po pietų Liet. Namuose. Čia mokyklos vedėjas pasidžiaugė savo kalboje metų laimėjimais, pasiskundė vargais ir paskaitė visų mokinių egzaminų rezultatus. Čia pat buvo surengta mokinių piešinių parodėlė.

Kad vaikai geriau mokytųsi, Tėvų Komitetas buvo paskyręs premijas už pažangumą moksle, kurias pirm. p. Obeliūnas iškėlė: I grup. O. Šimaitytė, I skyr. B. Šilerytė, II skyr. A. Šilerytė, III skyr. R. Mačiulytė ir IV skyr. A. Jakubauskui. Ta pačia proga buvo padėkota mokyklos vedėjui kun. Dr. P. Bačinskui, mokytojoms p.p. Slavickienei, Šimaitienei, Brazdžionienei, Stagiui ir pradžioje dirbusiems p.p. Bratanavičiui, Čerakavičiui ir Jančauskienei, o taip pat ir p. Bungardai, mokykliai tautinių šokių. Apyl. p-kas p. J. Gailius pabrėžė mokyklos svarbą ir apylinkės vardu padėkojo Tėvų Komitetui ir mokytojoms.

Seka vaikų pasirodymai. Visos mokyklos mokiniai, vadovaujami kun. Dr. P. Bačinskio, padainuoja kelias daineles, deklamuoja E. Kisielytė, A. Zvirblytė, D. Slavickas, J. Mikalainytė, A. Mačiulytė.

Toliau pasirodo berniukai, pastatę keletą gyvų piramidžių, mergaitės pašoka. Dar A. Jakubauskas paskaito, o vaidintojai A. Šimaitytė ir K. Obeliūnas suvaidina "Tinginį Raulą", pianistai D. Slavickas ir B. Gailutė paskambina lietuviškų melodijų. Pabaigai sutės Šimaitytės gražiai pašoka.

Mokinių programa įvairi ir jai reikėjo daug laiko pasiruošimui. Čia žinoma daug pasidarbavo mūsų mokytojai, o mokytojos Slavickienė ir Šimaitienė paruošė individualius šokius.

Gaila, kad dalis tautiečių nedalyvavo šioje iškilmėje ir net neatšuntė savo vaikų.

Tėvas

SPORTININKŲ BALIUS

Nors šiais metais sporto klubas šlubuoja (visuotiniame narių susirinkime dalyvavo tik 3 asmenys!) bet vis tiek lapkričio 28 d. buvo suruoštas klubo tradicinis balius "Ispanijos naktys" ir jis praėjo tikrai pavykusiai. Čia dalyvavo gausus būrys sportuojančio vietinio ir iš Melbourne jaunimo ir duosnis sporto mėgėjai. Dabar klubas galės vyrų komandai įtaisyti naujas uniformas ar nusamdyti salę treniruotėms.

Tą vakarą buvo skiriamos premijos geriausiems ispaniškiems kostiumams, kurias gavo ponios Justulienė ir Brazdžionienė. Pažymėtina, kad tuos drabužius pasigaminio jos pačios. Malonu pasidžiaugti nenuilstančiais klubo valdybos darbuotojais pirm. A. Kisieliu, sek. R. Akenyte ir reikalų įgėbtoju K. Starinsku, kurie ne tik sportuoja bet ir gyvai reikiiasi kituose liet. reikaluose.

Dalyvis

PERTH

PASVENTINTA RAMOVĖNŲ VĖLIAVA

1964 m. lapkričio 29 d. Perth ramovėnai turėjo neužmirštamą dieną. Tą dieną Perth lietuvių parapijos maldykoje iškilmingai buvo pašventinta ramovėnų vėliava. Jos šventinimo apeigas atliko kun. L. Kemėsis ir ta proga pasakė trumpą kalbą.

Šventinant vėliavą kūmais buvo: jauniausieji p-lė Gustytė ir E. Stankevičius ir seniausieji ponis Jurgelienė ir D. Burneikis. Kūmos ir kūmas Stankevičius vilkį tautiniais drabužiais sudarė vėliavai puošnią palydą.

Vakare p. A. Klimaičio salėje įvyko iškilmingas posėdis ir vėliavos šventinimo akto pasirašymas, o taip pat ir Lietuvos kariuomenės 46-tos sukakties minėjimas. Iškilmingam posėdžiui pirmininkavo universiteto lektorius inž. Z. Budrikis, sekretoriavo inž. Čižeika, kuris paruošė ir vėliavos šventinimo akto tekstą. Raštu sveikino ramovėnų centro valdyba, o žodžiu latvių, estų, ukrainiečių, lenkų ir vengrų atstovai. Minėjimui paskaitą skaitė p. Čekanauskas.

Ramovėnų pirmininkas p. A. Klimaitis šiltais žodžiais padėkojo su-

sirinkusiems už taip gausių dalyvavimą šiose iškilmėse ir tautybių atstovams už sveikinimus. Posėdis baigtas Tautos Himnu.

A. Vembutas

MELBURNE

PIRMOJI PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKŠTELĖ AUSTRALIJOJE

Gruodžio 5 d. Heidelberne, Melbourne priemiesty, ponų Tamošiūnų namuose įvyko pobūvis pirmosios lietuviškos šokių pramoginės muzikos plokštelių Australijoje pasirodymo proga. Čia buvo pademonstruota Birutės Maksvytės-Tamošiūnienės įdainuota plokštelė LP 12 inčų "O RAMUNĖLE, PASAKYK". Jos turinys: 1. Grana-da isp. fantazija, 2. Pavasaris už lango, 3. Tavo akys, rumba, 6. Žavingos akys, fokstrotas, 7. Sename sode, tango, 8. Niekad sek-madienį, cha-cha, 9. Jauna, kai buvau beguine, 10. Šianakt, cha-cha, II. Pavydas, tango ir 12. Kaip ir aš rock. Tekstus lietuvių kalbon vertė: St. Čižauskas, K. Baltokas, L. Bartuška ir A. Mironas. Plokštelė pagaminta AWA firmoje, jos aplankas skoningas, neperkrautas vaizduoja tris ramū-nėles. Kitoje pusėje dainininkės atvaizdas ir pažymėta plokštelių turinys. Dainininkės balsas malonus ir geras, tik Genia Kostromin orkestras silpnokas ir mažina šios plokštelių vertę.

Tenka su džiaugsmu sveikinti Birutę Tamošiūnienę padovanojusią Australijos Lietuvių Bendruo-

Pranešimai

MENO DIENŲ DALYVIAMS

Atvykstantiems Meno Dienų dalyviams į Melbourną bus teikiama informacija gruodžio 26 ir 27 d.d. Liet. Kat. Parapijos namuose, 18

menei Kalėdų proga pirmąją pramoginės muzikos plokštelę, pasirodžiusią šiaame krašte. Dainininkė Birutė Tamošiūnienė susilaukė gėlių, dovanų ir šiltų sveikinimų pobūvio metu. Ši plokštelė geriausia Kalėdų dovana. Gaunama pas platintojus: Plokštelių centre "Tėvynės Garsai", 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic. arba L.K. Parapijos Kioske pas N. Butkūną. Kaina 52/6.

PARALTIČIŲ ŠOKIŲ VĖLIAVĖLĖ

Gruodžio 6 d., sekmadienį, 2 val. Alexander Gardens prie Yarros upės įvyko lietuvių, lietuvių ir estų tautinių šokių grupių šaukus pasirodymas. Tai labai gražus pabaltiečių jaunimo bendravimas ruošiant bendrus tautinių šokių festivalius. Sekmingai pradėtas pabaltiečių chorų bendravimas praleidamas ir tautinių šokių grupės. Dalyvavo per 100 šokėjų. Lietuvius atstovavo Aleno Skarazijienės ir Halinos Statkuvienės vadovaujamos tautinių šokių grupės. Grupės pasirodė su savo individualiais šokiais. Užbaigta masiniu visų trijų tautybių bendrai šokant po vieną kiekvienos tautybės šokį. Buvo fotografuojama ir filmuojama. Melbourniškiai pabaltiečiai labai gražiai bendrauja kultūrinėje srityje. (k.)

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Sydnejiškiai veteranai A. ir O. Baužės jau dabar ruošiasi dukters Antanetės su H. Šlyteriu vestuvėms, kurios numatomos ateinančių metų vasarį.

*

I Rajoninę skautų stovyklą Melbourne iš Sydney važiuoja 12 skautų-čių. Aušros tautininkas didžiai susirūpinęs, kad jau seniai užsa-

kytame traukinį būtų užpildytos visos vietos.

*

Iš pranešimų girdėti, kad Meno Dienomis Melbourne toks susidomėjimas, jog į kankuriuos parengimus jau bilietai išparduoti. Tas ta-čiau tegu nepastoja kelio atvažiuoti į Melbourną iš kitur: išparduoti tik vietos rinkoje paleistieji bilietai, o svečiams rezervuoti laikomi geležinėse spintose.

*

Minties spaustuvė Sydnejuje jau baigia atspausdinti Meno Dienų programą. Leidinys bus bene puošniausias ir turiningiausias iš visų iki šiol turėtų. Bus gražus Melbourne parengimų prisiminimas. Suredagavo A. Krausas ir dail. A. Vaičiaitis.

*

Nors jau ilgą laiką negirdėjome Sydnejuje "Linksmųjų Brolių", bet jie dar tebėra gyvi ir norėtų savo klausytojus ir šiemet per laikraštį pasveikinti su Kalėdų ir N. Metų švenčių, tik taip nusigyvenę, kad dar nesumokėtų už pereitų metų linkėjimus.

*

Vienas iš "Linksmųjų brolių" E. Lašaitis numatęs vykstant į Melbourną lietuviškus atlaidus sustoti Vodongoj, čia atkelti savo vestuves ir su žmona ir "Daina" keliauti į Dainų Šventę.

*

Su išvykstančiais į Ameriką bankstowniečiais p.p. Dambrauskais atsisveikinimo repeticija įvyko pavasario baliuje, lapkričio 28 d. Dainavoje, bet tikrasis atsisveikinimas rengiamas gruodžio 19 d. irgi toje pačioje Dainavoje.

*

Apsvaiginta pasisekusiu Pavasario baliu (ir net pėlinu!) Bankstowno Apylinkės Valdyba pasiūlysi surengti ateinančių metų sausio 30 d. dar prašmatnesnį "Havajų vakarą", kuris turėtų prašokti visus iki šiol buvusius.

*

Kalbant apie Bankstown apylinkės Pavasario balių jo apraše pasigesta jaunosios menininkės V. Inkraitės pavadėd, kuri to vakaro programoje skambino pianinu.

*

Studentų Žodžio redaktorė neteko lygsvaros pamačiusi Jaunimo Kviestų studentų suvažiavimo programą ir žada kviesti Jaunimo Kviestų redaktorių į dvikovą.

*

Gruodžio 5 d. į Sydney atvyko buvęs prieš 11 metų "australietis" Adolfas Stuoka. Atostogaudamas jis atvyko iš Amerikos per N. Zelandiją ir Sydnejuje yra p.p. Bitinų svečias. Paviešėjęs jis vyks į Lietuvį Meno Dienas Melbourne, o sausio vidury pasuks atgal į namus.

*

Pakeliui į Melbourną — Meno Dienas brisbanietė p-lė Dr. Vilkinaitė sustos kelioms dienoms Sydnejuje. Ji kaip tik neseniai baigė Brisbanės universitete mediciną ir išvyko pasidairyti, kaip atrodo Australija ir lietuviai.

*

Cabramatiškis Povilas Alekna pats vienas savo kleme pastatė Cabramattos "lietuvių namus". Peritą sekmadienį čia įvyko pirmasis jų namų viešas eksploatavimas: piknikavo ir barbekjavo Sydney švieslečiai.

Ku-ka

VISUOMENĖS DEMESIUI

Šiais metais sekantis M.P. Nr. bus paskutinis. Kviečiame visas organizacijas ir asmenis, kurie numato kokius parengimus, įvykstančius tarp gruodžio 15 ir sausio 15 d., jau dabar prisijusti "M.P." redakcijai skelbimus, pranešimus, sveikinimus ir kt., kad laiku būtų galima paskelbti.

Paskutinis "M.P." š. m. numeris išeis gruodžio 21 d. ir pirmas Nr. pasirodys sausio 11 d.

M. P. Red.

"NEWS DIGEST" — INTERNATIONAL PASITARIMAS

Kaip žinome, ir Meno Dienas Melbourne suplauks nemaža dalis Australijos lietuvių bendruomenės iš įvairių krašto kampelių. Jų tarpe bus daug ir šio žurnalo atstovų, platintojų bei skaitytojų. Pasinaudojant šia proga šaukiamas "News Digest — International" atstovų, platintojų ir skaitytojų pasitarimas. Apie pasitarimo vietą ir laiką bus pranešta pirmą ALB Krašto Tarybos atstovų suvažiavimo dieną.

Visais su šiuo pasitarimu susijusiais reikalais prašome kerptis į N.D.I. redaktorių J.P. Kedi 91 A Argyle St., Parramatta, N.S.W. Tel. 635-9787 arba Melbourne ALB Krašto Tarybos posėdžiui.

"N.D.I." Leidėjas ir Redakcija

PADEKOS

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame Bankstowno apylinkės jauniesiems menininkams — Z. Belkutei, V. Inkraitėi, A. Laurinaičiui, E. Šurkai ir L. Apinytei už programos išpildymą, ponios Dohnal, Eidėjienės ir p-lė Jūratei Reisgytei už paruošimą vaizdų ir taktininkavimą svečių priėmimo.

Frank's grožio salonų savininkams p. p. Pranui ir Marijai Sakalauskams už jų materialinę ir moralinę paramą mūsų suruoštame Pavasario Balyje.

Taip pat gili padėka p. M. Sakalauskienėi už vieną ir p. Makarui už tris loterijai aukotas prizas.

ALB Bankstowno Apylinkės Valdyba

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame p. Almiui Jūragiui už paaukotą vieną svarą jaunųjų menininkių kelionės į Melbourną išlaidoms padengti. Jie vyksta į Meno Dienas.

Bankstowno Apylinkės Valdyba

Nors ir buvo giriamasi geru derliumi Sov. Sąjungoje, vis tik ir dabar dauiromasi, kur galėtų nusipirkti kviečių. Neseniai Kanadoje Sov. Sąjunga užpirkė kviečių didelius kiekius.

TALKOS PATARNAVIMAI

Pirmiau Lietuvių Ko-operatinė Kredito Draugija Talka galėjo drausti duodamas paskolas nedidesnes kaip £500.-; viršijanti šią sumą paskolos dalis buvo neapdraudžiama. Dabar, nuo spalio 1 d. visos duodamos iki £1000. — paskolos yra apdraustos. Toks draudžiamų paskolų sumos padidėjimas tiek Talkai, tiek jos nariams skolininkams, nelaimingų atsitikimų atveju, yra labai naudingas.

Be to, Talkos nariai drausdami savo nejudamą ar judamą turtą nuo gaisro ir atlikdami kitus visų

rūšių draudimus The Federation Insurance Limited, 342-348 Flinders St., Melbourne, o taip pat ir šios draudimo įstaigos skyriuose, kurie yra kiekviename didesniame Victoria valstijos mieste, gauna 22½% draudimo mokesčio nuolaidos. Šiomis nuolaidomis naudojasi tiesioginiai patys draudžiantieji, o ne Talka.

Atlektam draudimus reikia su savimi turėti Talkos nario knygutę.

Lietuvių Ko-op. Kredito D-ja, Talka

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIJOS LIET. BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS AUSTRALIAN - LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" LEIDĖJAS: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas, 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taisto ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £ 4.0.0, pusei metų — £ 2.0.0, trims mėnesiams £ 1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £ 5.0.0.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W. Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai: 1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai — 10/-.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

GRUODŽIO 31 D. 8 VAL. VAK.

BANKSTOWN LIET. NAMŲ VALDYBA "DAINAVOJE" EAST TERRACE, BANKSTOWN, rengia

N. METŲ SUTIKIMO BALIŲ

Veiks puikus gėrimų ir užkandžių bufetas, gros gera šokiama kapela.

Įėjimas: suaugusiems 15/-, moksleiviams 10/-.

Iš anksto stalai nerezervuojami, bet kas pirmas ateis, tas pasirinks geresnį stalą.

VISI DALYVAUKIME NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUIE!

Bankstown Liet. Namų Valdyba

Jaunimo klausimais

DVIEJŲ KARTŲ SANKRYŽOJE

Aną sekmadienį (gruodžio 6 d.) Sydney Liet. Plunksnos Klube Dr. A. Mauragis skaitė paskaitą apie senimo ir jaunimo santykius mūsų sąlygose. Primindamas, kad įtampa tarp dviejų kartų visados ir visur buvo aštriai jaučiama, prelegentas perėjo konkrečiai prie mūsų — lietuviškos išeivijos šio dviejų kartų susikryžiavimo, kuris nėra natūralus, nes čia vyresnioji karta išaugusi savoje lietuviškoje kultūroje ir laikosi dar savų tautinių tradicijų, kai tuo tarpu jaunieji auga visai naujoje kultūroje. Tad svarstant šį senimo ir jaunimo klausimą gal būt geriau būtų tikėti ir visą temą paimiti ne dviejų kartų sankryžoje, bet dviejų kultūrų sankryžoje, nors viso pranešimo mintis ir dvasia kaip tik šia linkme ir buvo vystoma.

Perbėgęs psichologinę būseną vyresniųjų ir jaunųjų prelegentas daugiau sustojo prie klausimo, kas reikėtų daryti, kad jaunimas, nors aplinkos ir šio krašto mokyklos stipriai gundomas, išliktų lietuviškas ir nenuieitų į nuostolius. Čia dr. A. Mauragis suminėjo eilę nurodymų, kas reikėtų daryti, kad jaunimas ir šiose sąlygose išliktų lietuviškas.

Karštai užgyręs prelegento pranešimą p. V. Šliogeris (senj.) gyvai sutiko, kad viskas, ką jis girdėjęs, jam primintina ir tik reikia vykdyti ir dirbti. Kalbėdamas prisiminė ir šių metų vidury viešėjusius Australijoje Amerikos lietuvių sportininkus, kurių reikėmė mūsų spaudoje buvusi perdėta išpūsta ir jie, esą neverti nei to dėmesio spaudoje, nei tų išlaidų, ku-

rios tam tikslui buvo išleistos. Jo žodžiais "mėtant pilkėlį į skylalą Lietuvos neišvaduosi". Į tai labai gyvai reagojo p. A. Laukaitis. Nagrinėjant, kaip išlaikyti jaunimą lietuviškoje dvasioje gana originalių mintčių patiekė dail. L. Urbonas, kuris ir visas siūlomas priemonės pasiūlė kaip ir jaunimo slėpimą po puodu. Jis skiria du emigrantinius tipus: tuos, kurie neina su laiku, o gyvena tik praetimi, ir tie, kurie gyvena šiandien ir turi prieš akis rytoj. Dabar, gyvena jaunimas, kuriam yra daugiausia pavojaus nusikęsti svetimuose vandenyse. Jis siūlo ne laikyti jaunimo pavojų po puodu, o leisti jam pernerti pavojinguosius verpetus, kur jis užsigrūdins ir vėliau bus atsparus visokiems pavojams. Tiesa, jis pabrėžė, kad gali dalis jų nusikęsti, bet lygiai žymi dalis nubyrs ir tų, nuo kurių bus atitraukta globojanti ranka. Tačiau tie, perplaukę pavojinguosius sriautus, paliks užtikrinti lietuviai ir kovotojai. Gaila, kad jis nebuvo eilės dalyvių tinkamai supastas, o jo mintys tikrai vertos dėmesio. Vienas iš diskusijų dalyvių pastebėjo, kad su jaunimu vyresnieji neranda kalbos, nes ka veržlusis jaunimas užsimoja padaryti, tam senieji pastoja kelį, arba ka jaunieji bando pasakyti, tą seniai stengiasi užtaupyti. Tam buvo duota ir konkrečių pavyzdžių.

Bendrai, pats Plunksnos Klubas vakaras buvo labai gyvas ir kūrybingas. Pasibaigus diskusijoms visi nariai buvo pakviesti prie vaizdingų šeiminių p.p. Skirinskų stalo. (r.b.)

Geriausieji pavaišins savo draugus ir bičiulius švenčių proga degtine

BALTIC VODKA

Gaminama lietuvių Adelaidėje ir ekspertų pripažinta augščiausios rūšies. Gaunama visoje Australijoje.

Sydneyje reikalaukite pas M. PETRONĮ 157 LIVERPOOL RD., ENFIELD. TEL. 74-5727

BALTIC MANUFACTURING CO. PTY. LTD.

Cnr. Newman St. and Institute Lane Semaphore, S.A.